

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร
ในด้านต่างๆมีดังนี้

1. ที่ตั้งของบ้านใต้สะพาน (ตารางที่ 3)

1.1 เขตที่ตั้ง ตามเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร
ในปัจจุบันซึ่ง แบ่งออกเป็น 36 เขต 2 สาขา ปรากฏว่ามีบ้านใต้สะพานตั้งอยู่
ในเขตต่างๆ จำนวน 21 เขต 1 สาขา มีจำนวนสะพานทั้งสิ้น 65 สะพาน
(ดำเนินการสำรวจ 82 สะพาน สำรวจพบว่ามีผู้อยู่อาศัย 65 สะพาน อีก 17
สะพานไม่พบผู้อยู่อาศัย)

1.1.1 เขตชั้นใน จำนวน 6 เขต ประกอบด้วยเขต
ปทุมวัน ดุสิต บางซื่อ ราชเทวี ห้วยขวาง ธนบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 19 สะพาน

1.1.2 เขตชั้นกลาง จำนวน 9 เขต ประกอบด้วยเขต
คลองเตย บางเขน ดอนเมือง จตุจักร บางกะปิ ลาดพร้าว บึงกุ่ม บางกอกน้อย
บางกอกใหญ่ มีจำนวนทั้งสิ้น 34 สะพาน

1.1.3 เขตชั้นนอก จำนวน 6 เขต 1 สาขา ประกอบด้วยเขต
มีนบุรี ภาษีเจริญ บางขุนเทียน จอมทอง ราษฎร์บูรณะ และสาขา
ส่วนหลวง มีจำนวนทั้งสิ้น 12 สะพาน

1.2 คลอง มีบ้านใต้สะพานตั้งอยู่ใต้สะพานข้ามคลองต่างๆ
จำนวน 29 คลอง ดังนี้

1.2.1 คลองแสนแสบ

1.2.2 คลองสามเสน

1.2.3 คลองสัมปอ

- 1.2.5 คลองบางเขนใหม่
- 1.2.6 คลองบางเขนเก่า
- 1.2.7 บึงมักกะสัน
- 1.2.8 คลองชวด
- 1.2.9 คลองบางซื่อ
- 1.2.10 คลองลาดพร้าว
- 1.2.11 คลองสามเสนนอก
- 1.2.12 คลองพระโขนง
- 1.2.13 คลองถนน
- 1.2.14 คลองบางบัว
- 1.2.15 คลองเปรมประชากร
- 1.2.16 คลองลาดยาว
- 1.2.17 คลองสุภาพงษ์
- 1.2.18 คลองบางชัน
- 1.2.19 คลองบางหลวงน้อย
- 1.2.20 คลองบางน้ำชัน
- 1.2.21 คลองบางกอกน้อย
- 1.2.22 คลองมอญ
- 1.2.23 คลองบางกอกใหญ่
- 1.2.24 คลองวัดประดู่
- 1.2.25 คลองบางบอน
- 1.2.26 คลองดาวคนอง
- 1.2.27 คลองราษฎร์บูรณะ
- 1.2.28 คลองบางประแก้ว
- 1.2.29 คลองพระโขนงเก่า

1.3 ถนน มีบ้านใต้สะพานตั้งอยู่ใต้สะพานข้ามคลอง บนถนน และชอยแยกจากถนนสายต่างๆจำนวน 35 สาย ดังนี้

- 1.3.1 ถนนเพชรบุรี
- 1.3.2 ถนนพิชัย
- 1.3.3 ถนนพระรามที่ 5
- 1.3.4 ถนนสามเสน
- 1.3.5 ถนนราชสีมา
- 1.3.6 ถนนพระชาราชฎี
- 1.3.7 ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี
- 1.3.8 ถนนพิบูลย์สงคราม
- 1.3.9 ถนนสุขุมวิท
- 1.3.10 ถนนวิทญ
- 1.3.11 ถนนพระรามที่ 9
- 1.3.12 ถนนลาดพร้าว
- 1.3.13 ถนนอโศก-ดินแดง
- 1.3.14 ถนนทางรถไฟสายเก่า
- 1.3.15 ถนนพหลโยธิน
- 1.3.16 ถนนแจ้งวัฒนะ
- 1.3.17 ถนนวิภาวดีรังสิต
- 1.3.18 ถนนกำแพงเพชร
- 1.3.19 ถนนประชานิเวศน์ 1
- 1.3.20 ถนนงามวงศ์วาน
- 1.3.21 ถนนรามคำแหง
- 1.3.22 ถนนศรีนครินทร์
- 1.3.23 ถนนสุขาภิบาล 1
- 1.3.24 ถนนสุขาภิบาล 2
- 1.3.25 ถนนร่มเกล้า

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 1.3.26 ถนนราชดำริ์บูรณะ
  - 1.3.27 ถนนเทอดไทย
  - 1.3.28 ถนนรัชดาภิเษก-ท่าพระ
  - 1.3.29 ถนนจรัลสนิทวงศ์
  - 1.3.30 ถนนอรุณอมรินทร์
  - 1.3.31 ถนนอิสราภาพ
  - 1.3.32 ถนนวังเดิม
  - 1.3.33 ถนนเพชรเกษม
  - 1.3.34 ถนนเอกชัย-บางบัวทอง
  - 1.3.35 ถนนสุขสวัสดิ์
- ตามแผนที่ 1 แสดงที่ตั้งบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพ

มหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ลักษณะทางกายภาพของบ้านใต้สะพาน

2.1 ลักษณะรูปร่างของตัวบ้าน

จากการสำรวจพบว่าลักษณะหรือรูปร่างของตัวบ้าน แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

2.1.1 บ้านที่มีลักษณะครบเป็นบ้านทั้งหลัง กล่าวคือ มีหลังคาบ้านโดยไม่ใช่พื้นสะพานเป็นหลังคา หรือเป็นฝาผนัง มีฝาผนัง ประตู หน้าต่าง พื้น เสา คาน ครอบถ้วน มีลักษณะเป็นตัวบ้านเป็นหลังๆอย่างเห็นได้ชัด

2.1.2 บ้านที่ไม่มีลักษณะเป็นบ้านครบทั้งหลัง โดยใช้พื้นสะพานเป็นหลังคาบ้านหรือเป็นฝาผนังบ้านด้านหนึ่ง ใช้พื้นดินใต้สะพานเป็นพื้นบ้าน หรือใช้วัสดุสิ่งของวางกันเป็นผนังบ้าน

2.2 ขนาดของตัวบ้าน

ขนาดของตัวบ้านจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของชุมชนที่อยู่ ถ้าสะพานใดมีผู้อยู่อาศัยมาก ขนาดของตัวบ้านจะคับแคบ จากการสังเกต ขนาดของตัวบ้านจะมีขนาดกว้างประมาณ 4 ม. ยาวประมาณ 4 ม.โดยเฉลี่ย

2.3 วัสดุที่ใช้สร้างบ้าน

- เสาบ้าน คาน ตง ส่วนใหญ่จะทำด้วยไม้
- พื้นบ้าน ส่วนใหญ่จะใช้เศษไม้ปูพื้น ในกรณีที่ไม่มีลักษณะเป็นบ้านครบทั้งหลัง พื้นบ้านจะเป็นพื้นดินใต้สะพาน

- ฝาผนัง ส่วนใหญ่จะเป็นเศษไม้ จำพวกไม้อัด หรือ กระเบื้องแผ่นเรียบ หรือเศษสังกะสี ในกรณีที่ไม่มีลักษณะเป็นบ้านครบทั้งหลัง ก็จะใช้ผนังสะพานด้านหนึ่งเป็นผนังบ้าน หรือใช้วัสดุสิ่งของที่เก็บมาได้มากองเป็นผนังบ้าน เช่น ลังกระดาศ เป็นต้น

- หลังคา ส่วนใหญ่จะเป็นหลังคาสังกะสี เพราะเป็นวัสดุที่กันแดดกันฝนและมีความคงทนได้ดี ในกรณีที่ไม่มีลักษณะเป็นบ้านครบทั้งหลัง จะใช้พื้นสะพานเป็นหลังคาบ้าน

2.4 พื้นที่ใช้สอยภายในตัวบ้าน

ลักษณะของบ้านใต้สะพานจะสร้างเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัส หรือผืนผ้า เป็นห้องโถงโถงๆห้องเดียว ใช้ทำกิจกรรมทุกอย่างภายในบ้าน เช่น รับแขก นั่งเล่น นอน ประกอบอาหาร บางหลังอาจมีระเบียงโถงก่อนจะเข้าสู่ห้องโถงภายในตัวบ้านและส่วนที่จะแยกออกมาจากห้องโถงดังกล่าวก็คือ ห้องสุขา ซึ่งลักษณะของห้องสุขาของบ้านใต้สะพานจะมีทั้งลักษณะที่มีหัวส้วมแบบนั่งยอง มี บ่อเกรอะ และมีลักษณะเป็นพื้นไม้เจาะเป็นช่องถ่ายลงลำคลองโดยตรง หรือ ไม่มีห้องสุขาภายในบ้านเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ลักษณะและขนาดของผู้อยู่อาศัย

3.1 ขนาดของผู้อยู่อาศัย (ตารางที่ 3)

จากการสำรวจพบว่าผู้อยู่อาศัยในบ้านใต้สะพาน ในเขต กรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งสิ้น 2,165 คน จำนวนครอบครัว 620 ครอบครัว จำนวนบ้าน 581 หลังคาเรือน

สะพานที่มีผู้อยู่อาศัยเกินกว่า 100 คนขึ้นไป มีจำนวน 6 สะพานโดยสะพานพระราม 9 ข้ามคลองชวด ถนนพระรามที่ 9 เขตห้วยขวาง มีผู้อยู่อาศัยมากที่สุดถึง 253 คน จำนวนครอบครัว 66 ครอบครัว จำนวนบ้าน 53 หลังคาเรือน

สะพานที่มีผู้อยู่อาศัยเกินกว่า 50 คนไม่เกิน 100 คน มีจำนวน 8 สะพาน

สะพานที่มีผู้อยู่อาศัยเกินกว่า 10 คนไม่เกิน 50 คน มีจำนวน 35 สะพาน

สะพานที่มีผู้อยู่อาศัยไม่เกิน 10 คน มีจำนวน 16 สะพาน โดยมีสะพานวัดประดู่ ข้ามคลองวัดประดู่ ถนนเพชรเกษม เขตภาษีเจริญ มีผู้อยู่อาศัยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน จำนวนครอบครัว 1 ครอบครัว จำนวนบ้าน 1 หลังคาเรือน

3.2 ลักษณะของผู้อยู่อาศัย

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกได้ตามลักษณะต่างๆดังนี้

3.2.1 เพศ (ตารางที่ 4)

ผู้อยู่อาศัยเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่เพศชายจะมีมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือเพศชายมีจำนวน 1,106 คน เพศหญิงมีจำนวน 1,032 คน เพศชายมากกว่าเพศหญิงจำนวน 74 คน

ผู้อยู่อาศัยเพศชายมีจำนวนเท่ากับเพศหญิงจำนวน 11 สะพาน

ผู้อยู่อาศัยเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง

จำนวน 33 สะพาน

ผู้อยู่อาศัยเพศชายมีจำนวนน้อยกว่าเพศหญิง

จำนวน 21 สะพาน

3.2.2 เชื้อชาติ (ตารางที่ 5)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร มีเชื้อชาติไทยมากที่สุด จำนวน 2,080 คน เชื้อชาติอื่นๆ คือ อิสลามหรือจีน มีจำนวนน้อยมากเพียง 16 คนเท่านั้น โดยมีสะพานที่มีผู้อยู่อาศัยเชื้อชาติไทย เท่านั้นไม่มีเชื้อชาติอื่นๆปะปน จำนวน 57 สะพาน มีเชื้อชาติอื่นๆปะปนอยู่ด้วย จำนวน 8 สะพาน

3.2.3 สัญชาติ (ตารางที่ 6)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร มีสัญชาติไทยมากที่สุด จำนวน 2,081 คน รองลงไปคือสัญชาติอิสลาม จำนวน 6 คน สัญชาติจีนน้อยที่สุดจำนวน 3 คน โดยมีสะพานที่มีผู้อยู่อาศัยสัญชาติไทย เท่านั้นไม่มีสัญชาติอื่นๆปะปนจำนวน 59 สะพาน มีสัญชาติอื่นๆปะปนอยู่ด้วยจำนวน 6 สะพาน

3.2.4 ศาสนา (ตารางที่ 7)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด จำนวน 2,022 คน รองลงมาคือศาสนาอิสลามจำนวน 43 คน น้อยที่สุดคือศาสนาคริสต์ จำนวน 21 คน

โดยมีสะพานที่มีผู้อยู่อาศัยนับถือศาสนาพุทธ อย่างเดียวจำนวน 58 สะพาน นับถือศาสนาพุทธและคริสต์ จำนวน 7 สะพาน นับถือศาสนาพุทธและอิสลามจำนวน 5 สะพาน นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม จำนวน 3 สะพาน

3.2.5 ระดับการศึกษา (ตารางที่ 8)

ระดับการศึกษาของผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานใน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ

ไม่เคยเข้ารับการศึกษาดังกล่าว 461 คน คิดเป็น 22.70 %

ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา 1,355 คน คิดเป็น 66.80 %

ซึ่งเมื่อรวมทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าว จะมีจำนวนถึง 1,816 คน คิดเป็น 89.50 % ของผู้อาศัยบ้านใต้สะพานทั้งหมด

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 140 คน

จบการศึกษาระดับเตรียมอุดมศึกษา 38 คน

จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา 26 คน

จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียง 7 คน

คิดเป็น 0.30 %

จากระดับการศึกษาดังกล่าว จะส่งผลถึงการประกอบอาชีพของผู้อาศัยบ้านใต้สะพาน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอาชีพใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ เช่น รับจ้างทั่วไป รับซื้อของเก่า ค้าขายเล็กน้อย ซึ่งไม่ต้องใช้ความรู้ทางการศึกษามาก

3.2.6 สถานภาพ (ตารางที่ 9)

ผู้อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนคนโสดและสมรสแล้วใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้อาศัยที่มีสถานภาพโสดจำนวน 896 คน และสถานภาพสมรสแล้วจำนวน 922 คน หย่าร้างจำนวน 20 คนและหม้ายจำนวน 95 คน

3.2.7 ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 10)

ผู้อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน โดยมีจำนวนของบิดา มารดาใกล้เคียงกัน กล่าวคือ บิดามีจำนวน 505 คน มารดามีจำนวน 509 คน บุตรจำนวน 857 คน มีญาติมาอาศัยร่วมด้วยจำนวน 157 คน และมีบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติพี่น้อง เช่น เป็นเพื่อน มาอาศัยอยู่ด้วยเพียง 57 คน

3.2.8 การมีสูติบัตร (ตารางที่ 11)

ผู้อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนใหญ่จะมีการแจ้งเกิด และได้รับสูติบัตร โดยมีผู้อยู่อาศัยที่มีสูติบัตรจำนวน 1,763 คน ไม่มีสูติบัตรจำนวน 264 คน โดยมีสะพานพระราม 9ข้ามคลองชวดถนนพระรามที่ 9 เขตห้วยขวาง มีผู้อยู่อาศัยที่ไม่มีสูติบัตรมากที่สุด จำนวน 49 คน (มีสูติบัตร จำนวน 147 คน) และรองลงมา คือสะพานโกบือข้ามคลองบางน้ำชน ถนนรัชดา-ท่าพระ เขตธนบุรี มีผู้อยู่อาศัยที่ไม่มีสูติบัตรจำนวน 32 คน (มีสูติบัตร จำนวน 121 คน)

การไม่มีสูติบัตรจะทำให้เด็กที่เกิดมา เมื่อมีอายุครบเกณฑ์ที่จะต้องเข้ารับการศึกษา ไม่มีโอกาสที่จะได้เข้าศึกษา เนื่องจากเด็กที่เข้าโรงเรียนได้ต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ซึ่งถ้าหากบิดา-มารดาของเด็กไม่ได้แจ้งเกิด ก็ไม่สามารถจะมีชื่อในทะเบียนบ้านได้

3.2.9 การมีบัตรประชาชน (ตารางที่ 12)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร มีบัตรประชาชน จำนวน 1,239 คน และไม่มีบัตรประชาชนจำนวน 152 คน ผู้อยู่อาศัยที่ไม่มีบัตรประชาชนนี้ จะทำให้มีปัญหาในเรื่องการใช้สิทธิเมื่อมีความช่วยเหลือจากรัฐหรือจะขาด โอกาสในการเข้าทำงาน ซึ่งจำนวนผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานที่ไม่มีบัตรประชาชน นับว่ามีจำนวนมากพอสมควร โดยมีสะพานพระราม 9ข้ามคลองชวด ถนนพระรามที่ 9 เขตห้วยขวางมีผู้อยู่อาศัยที่ไม่มีบัตรประชาชนมากที่สุดถึง 79 คน(มีบัตรประชาชน 79 คน) โดยสะพานที่ผู้อยู่อาศัยมีบัตรประชาชนครบทุกคน มีจำนวนเพียง 6 สะพานเท่านั้น

3.2.10 การมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ตารางที่ 13)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน โดยจะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในต่างจังหวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิมก่อนย้ายเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ ซึ่งผู้อยู่อาศัยที่มีชื่อในทะเบียนบ้านในภาคกลางมีมากที่สุด จำนวน 1,402 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 399 คน ภาคเหนือจำนวน 130 คน ภาคตะวันออกจำนวน 32 คน และภาคใต้มีจำนวนน้อยที่สุด 12 คน โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมากที่สุดจำนวน 780 คน รองลงไปคือจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 84 คน และจังหวัดปราจีนบุรีจำนวน 83 คน

3.2.11 ช่วงอายุ (ตารางที่ 14)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามช่วงอายุ จะมีผู้อยู่อาศัยในวัยทำงาน (อายุ 20-59 ปี)มากที่สุด มี
จำนวน 1,174 คน รองลงมาคือผู้อยู่อาศัยในวัยเรียน (อายุ 5-19 ปี)มีจำนวน
656 คน ผู้อยู่อาศัยวัยทารก (อายุ 0-4 ปี)มีจำนวน 238 คน และผู้อยู่อาศัย
วัยชรา (อายุ 60 ปีขึ้นไป) น้อยที่สุดจำนวน 97 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ฐานะทางเศรษฐกิจของประชากร

4.1 การมีรายได้ (ตารางที่ 15)

ประชากรบ้านไต้สะพานส่วนใหญ่มีรายได้ กล่าวคือ ประชากรที่มีรายได้มีจำนวน 1,096 คน ไม่มีรายได้จำนวน 99 คน

4.2 อาชีพ (ตารางที่ 16)

ประชากรบ้านไต้สะพานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพใช้แรงงาน หรืออาชีพอื่นที่ไม่ต้องใช้คุณวุฒิทางการศึกษามากนัก ตามลำดับดังนี้

อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 598 คน (เช่น แยกข้าวสาร ยาม ขับรถยนต์รับจ้าง ขับเรือ ขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง กระจาเป่ารถเมล์ ลูกเรือประมง ช่างก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างซ่อมนาฬิกา ช่างแอร์ เช็ดกระจก รถ พนักงานทำความสะอาด รับจ้างซักผ้า หมอคู่ หมอนวด ลิเก รำละคร พ่อครัว เด็กเสิร์ฟ เด็กล้างจาน ทำผม ตัดผม รับทำดอกไม้ ทำไม้กวาด เย็บผ้า แคนตี๋ คุมโต๊ะสนุ๊ก นายหน้าซื้อขายที่ดิน เจียรไนเพชร เขียนหนังสือนิทานชาดก)

อาชีพนักเรียน จำนวน 266 คน

อาชีพค้าขายเล็กน้อย จำนวน 262 คน (เช่น ชาย ข้าวแกง ชายกัวยเตี้ย หาบแร่ ชายพวงมาลัย เก็บผักบุงชาย ชายปลา ชาย ขนม ชายล้มตำ พับถุงชาย ชายไม้กวาด ชายปลาทุ)

อาชีพรับซื้อของเก่า จำนวน 153 คน

อาชีพแม่บ้าน จำนวน 117 คน

อาชีพไม่แน่นอน จำนวน 90 คน

ลูกจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 79 คน

ลูกจ้างส่วนราชการ จำนวน 15 คน (เช่น ลูกจ้างรายวัน และลูกจ้างประจำของสำนักงานเขตต่างๆในกทม. ทหารเกณฑ์ การบินไทย การสื่อสารฯ การทำอากาศยาน โรงพยาบาลรามธิบดี การทางพิเศษฯ)

รับราชการ จำนวน 8 คน

4.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว (ตารางที่ 17)

ประชากรบ้านไต้สะพานมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของ

ครอบครัวค่อนข้างต่ำ จากจำนวนทั้งหมด 477 ครอบครัว กล่าวคือ

มีรายได้ไม่เกิน 2,001 บาท จำนวน 135 ครอบครัว

มีรายได้ 2,001-3,000 บาท จำนวน 113 ครอบครัว

เมื่อรวม 2 กลุ่มนี้ จะมีจำนวน 248 ครอบครัว คิดเป็น 52 % ของจำนวนครอบครัวทั้งหมด

มีรายได้ 3,001-4,000 บาท จำนวน 81 ครอบครัว

มีรายได้ 4,001-5,000 บาท จำนวน 30 ครอบครัว

แต่มีข้อน่าสังเกต คือ ครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 5,001 บาท ขึ้นไป ก็มีจำนวนมากพอสมควร กล่าวคือ มีจำนวน 118 ครอบครัว คิดเป็น 24.70 % ของจำนวนครอบครัวทั้งหมด

4.4 รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว (ตารางที่ 18)

ประชากรบ้านได้สะพานมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของ ครอบครัวจำนวนใกล้เคียงกับการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว กล่าวคือ มีรายจ่ายไม่เกิน 2,001 บาท จำนวน 110 ครอบครัว (มีรายได้จำนวน 135 ครอบครัว)

มีรายจ่าย 2,001-3,000 บาท จำนวน 170 ครอบครัว (มีรายได้จำนวน 113 ครอบครัว)

มีรายจ่าย 3,001-4,000 บาท จำนวน 77 ครอบครัว (มีรายได้จำนวน 81 ครอบครัว)

มีรายจ่าย 4,001-5,000 บาท จำนวน 46 ครอบครัว (มีรายได้จำนวน 30 ครอบครัว)

มีรายจ่าย 5,001 บาทขึ้นไป จำนวน 112 ครอบครัว (มีรายได้จำนวน 118 ครอบครัว)

4.5 ความสัมพันธ์ของรายได้/รายจ่าย (ตารางที่ 19)

ประชากรบ้านได้สะพานส่วนใหญ่มีรายได้สัมพันธ์กับรายจ่าย กล่าวคือมีจำนวน 204 ครอบครัว

มีรายได้ต่ำกว่ารายจ่าย จำนวน 171 ครอบครัว

ส่วนครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่ายมีเพียง 30

ครอบครัว

แสดงให้เห็นว่า โอกาสที่ประชากรบ้านไต้สะพานจะเก็บออมเงินเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยนั้นมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เมื่อหามาได้เท่าใดก็จะใช้จ่ายหมดไปในแต่ละเดือน และในส่วนที่มีรายได้ต่ำกว่ารายจ่ายก็มีโอกาสที่จะก่อหนี้สินขึ้นมาอีกด้วย

4.6 รายจ่ายหลักของครอบครัว (ตารางที่ 20)

รายจ่ายหลักของประชากรบ้านไต้สะพานส่วนใหญ่จะจ่ายเป็นค่าอาหาร มีจำนวนทั้งสิ้น 322 ครอบครัว

แต่มีประชากรบ้านไต้สะพานอีก 101 ครอบครัว ที่มีรายจ่ายหลักของครอบครัวเป็นอย่างอื่นที่ไม่ใช่ค่าอาหารเช่น จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแท็กซี่ ค่าน้ำมันตะเกียง ค่าเล่าเรียน ค่าผ่อนรถ ค่าเลี้ยงดูแม่ ค่าดอกเบี้ยยเงินกู้ ค่าเช่าบ้าน ค่ายาค่าเสื้อผ้าของใช้ ค่าทำบุญ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาระหรือความจำเป็นของแต่ละ ครอบครัวมีมากน้อยต่างกัน หรือสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหารได้ เช่น ได้รับอาหารมาจากวัด หรือมีสยิดจากการบริจาคของเพื่อนบ้าน เป็นต้น

4.7 วิธีการเก็บออมเงิน (ตารางที่ 21)

ประชากรบ้านไต้สะพานมีการเก็บออมเงินน้อยมาก มีเพียง 79 ครอบครัวเท่านั้นที่มีการเก็บออม และไม่มีการเก็บออมเลยถึง 368 ครอบครัว ทั้งนี้เนื่องมาจากความไม่สมดุลย์ของรายได้กับรายจ่ายตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั่นเอง

โดยประชากรบ้านไต้สะพานมีวิธีการเก็บออมโดยการฝากธนาคารมากที่สุด มีจำนวน 45 ครอบครัว

รองลงไปตามลำดับคือ เป็นสมาชิกฌาปนกิจศพ จำนวน 24 ครอบครัว

เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 6 ครอบครัว

และเล่นแชร์น้อยที่สุด จำนวน 4 ครอบครัว

4.8 จำนวนเงินที่ฝากธนาคาร (ตารางที่ 22)

ครอบครัวที่เก็บออมเงินโดยการฝากธนาคาร มีจำนวน 45 ครอบครัว มียอดเงินฝากตามลำดับดังนี้

ฝาก 100-500 บาท/เดือน จำนวน 31 ครอบครัว

ฝาก 501-1,000 บาท/เดือน จำนวน 3 ครอบครัว

ฝาก 1,501-2,000 บาท/เดือน จำนวน 4 ครอบครัว

ฝาก 2,001 บาท/เดือนขึ้นไป จำนวน 7 ครอบครัว

4.9 จำนวนเงินที่เล่นแชร์ (ตารางที่ 23)

ครอบครัวที่เก็บออมเงินโดยการเล่นแชร์มี 4 ครอบครัว จำนวนเงินที่เล่นแชร์คือ 100-500 บาท, 501-1,000 บาท, 1,001-1,500 บาท และ 2,001 บาทขึ้นไปวงเงินละ 1 ครอบครัว

4.10 จำนวนเงินที่เป็นสมาชิกฌาปนกิจ (ตารางที่ 24)

ครอบครัวที่เก็บออมเงินโดยการเป็นสมาชิกฌาปนกิจมีจำนวน 24 ครอบครัว จำนวนเงินที่จ่ายค่าสมาชิกฌาปนกิจต่อเดือน คือ

จ่าย 100-500 บาท/เดือน จำนวน 13 ครอบครัว

จ่าย 501-1,000 บาท/เดือน จำนวน 2 ครอบครัว

จ่าย 1,001-1,500 บาท/เดือน จำนวน 9 ครอบครัว

4.11 จำนวนเงินที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ (ตารางที่ 25)

ครอบครัวเก็บออมเงินโดยการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์มีจำนวน 6 ครอบครัว จำนวนเงินที่จ่ายเป็นค่าสมาชิกคือ 100-500 บาท/เดือน ทั้ง 6 ครอบครัว

4.12 การมีหนี้สิน (ตารางที่ 26)

ประชากรบ้านไต่สะพานที่มีหนี้สินและไม่มีหนี้สินมีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่จะมีหนี้สินมากกว่าไม่มีหนี้สิน เนื่องจากรายได้กับรายจ่ายไม่สมดุลกัน ดังได้กล่าวมาแล้ว กล่าวคือ มีหนี้สินจำนวน 276 ครอบครัว ไม่มีหนี้สินจำนวน 256 ครอบครัว

4.13 แหล่งเงินกู้ยืม (ตารางที่ 27)

แหล่งเงินกู้ยืมของประชากรบ้านไต่สะพานส่วนใหญ่จะเป็น

แหล่งเงินกู้ในระบบ ซึ่งทำให้ต้องเสียค่าดอกเบี้ยสูงกว่าการกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ในระบบมากซึ่งบางครอบครัวให้ข้อมูลว่ารายจ่ายหลักของครอบครัว ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม มากกว่าค่าอาหารเสียอีก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบนี้สูงมากถึงร้อยละ 10-20 บาทต่อเดือน โดยเจ้าหนี้เงินกู้ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพวกแขก จะมาเก็บดอกเบี้ยเป็นรายวัน โดยแหล่งเงินกู้ยืมของประชากรบ้านใต้สะพาน เรียงตามลำดับมีดังนี้

กู้จากเพื่อนบ้าน จำนวน 85 ครอบครัว

กู้จากเจ้าหนี้เงินกู้ จำนวน 65 ครอบครัว

กู้จากญาติพี่น้อง จำนวน 48 ครอบครัว

กู้โดยการจำนำสิ่งของ จำนวน 17 ครอบครัว

กู้ธนาคารซึ่งเป็นแหล่งเงินกู้ในระบบมีเพียง 5 ครอบครัว

4.14 การมีสิ่งอำนวยความสะดวก (ตารางที่ 28)

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชากรบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่มีอยู่ในครอบครองมากที่สุดได้แก่ พัดลม เนื่องจากมีราคาถูกและเอาไว้ป้องกันุงซึ่งมีชุกชุมมากและเอาไว้คลายความร้อน รองลงไปคือโทรทัศน์ และวิทยุ เนื่องจากเป็นสิ่งซึ่งสามารถให้ทั้งความรู้ข่าวสารและความบันเทิงได้เป็นอย่างดี เป็นการพักผ่อนหรือเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรื่นเริงบันเทิงใจซึ่งเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด รองลงไปก็คือหม้อหุงข้าวไฟฟ้า และอื่นๆ เช่น วี.ดี.โอ. เตารีด ส่วนตู้เย็นนั้นมีน้อยที่สุด

4.15 สถานที่ทำงาน (ตารางที่ 29)

ประชากรบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่จะมีสถานที่ทำงานอยู่ในเขตชั้นในและเขตชั้นกลางของกรุงเทพมหานคร โดยเขตที่มีประชากรบ้านใต้สะพานทำงานอยู่มากที่สุดเกินกว่า 50 คน ขึ้นไป เรียงตามลำดับมีดังนี้

เขตธนบุรี (เขตชั้นใน) จำนวน 112 คน

เขตบางเขน (เขตชั้นกลาง) จำนวน 88 คน

เขตดอนเมือง (เขตชั้นกลาง) จำนวน 83 คน

เขตจตุจักร (เขตชั้นกลาง) จำนวน 65 คน

เขตห้วยขวาง (เขตชั้นใน) จำนวน 56 คน

4.16 ระยะเวลาในการเดินทางจากที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน (ตารางที่ 30)

ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากที่พักถึงที่ทำงานหรือจากที่พักถึงโรงเรียนของประชากรบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเดินทางไม่เกิน 30 นาทีแสดงให้เห็นว่าที่ทำงานหรือโรงเรียนห่างจากที่พักไม่มากนัก และเป็นเหตุผลหนึ่งของการอยู่อาศัยในบ้านใต้สะพาน โดยผู้เข้ามาอยู่อาศัยจะหาสะพานที่ใกล้กับแหล่งงานของตนเพื่อลดเวลาในการเดินทาง กล่าวคือ

ใช้เวลาในการเดินทางฯ 0-30 นาที จำนวน 2,016 คน

ใช้เวลาในการเดินทางฯ 31-60 นาที จำนวน 63 คน

ใช้เวลาในการเดินทางฯ 61-90 นาที จำนวน 10 คน

ใช้เวลาในการเดินทางฯ 91-120 นาที จำนวน 76 คน

4.17 ระยะทางในการเดินทางจากที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน (ตารางที่ 31)

ระยะทางจากที่พักถึงที่ทำงานหรือจากที่พักถึงโรงเรียนของประชากรบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่จะอยู่ใกล้กัน กล่าวคือ ระยะทางในการเดินทางจากที่พักถึงที่ทำงานหรือโรงเรียนตั้งแต่ 0-5 กม. มีจำนวนถึง 2,060 คน ส่วนที่เหลืออีก 105 คนมีระยะทางตั้งแต่ 5-20 กม. ขึ้นไป และเป็นเหตุผลหนึ่งของการอยู่อาศัยในบ้านใต้สะพาน เช่นกัน โดยผู้เข้ามาอยู่อาศัยจะหาสะพานที่ใกล้กับแหล่งงานของตน เพื่อลดเวลาในการเดินทาง และลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

4.18 พาหนะที่ใช้ในการเดินทางจากที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน (ตารางที่ 32)

พาหนะที่ประชากรบ้านใต้สะพานใช้ในการเดินทางไปทำงานหรือไปโรงเรียนมากที่สุดได้แก่ รถเมล์ซึ่งเสียค่าใช้จ่ายน้อย จำนวน 316 คน รองลงไปคือการเดินเท้าจำนวน 142 คน และใช้รถซาเล้งหรือสามล้อชนิดถีบหรือใช้เครื่องยนต์ ซึ่งเป็นพาหนะที่นิยมใช้ในการประกอบอาชีพรับซื้อของเก่าจำนวน 125 คน และใช้พาหนะชนิดอื่น เช่น รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ เรือ

รถไฟ สามล้อเครื่อง จำนวน 100 คน และเป็นที่น่าสังเกตว่า มีประชากรส่วนหนึ่งมีรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 25 คน ซึ่งส่วนมากเป็นรถกระบะที่ใช้บรรทุกของไปขาย

4.19 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับระหว่างที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน (ตารางที่ 33)

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชากรบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่จะเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก กล่าวคือ

เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางตั้งแต่ 1-10 บาท ต่อวัน ต่อคนจำนวน 1,962 คน

เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางตั้งแต่ 11-20 บาท ต่อวัน ต่อคนจำนวน 103 คน

เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางตั้งแต่ 21-90 บาท ต่อวัน ต่อคนจำนวน 88 คน

และเป็นที่น่าสังเกตว่าเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางถึง 91-100 บาท ต่อวัน ต่อคน จำนวน 12 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ข้อมูลด้านสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุข

5.1 การใช้น้ำภายในบ้าน (ตารางที่ 34)

การใช้น้ำภายในบ้านของผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานนั้นใช้น้ำประปาโดยขอพ่วงต่อกับเพื่อนบ้านที่อยู่บริเวณริมสะพานมากที่สุด จำนวน 173 ครอบครัว ซึ่งจะต้องจ่ายค่าน้ำให้กับเพื่อนบ้านที่เป็นเจ้าของมิเตอร์เป็นรายเดือนหรือจ่ายตามจำนวนหน่วยที่ใช้โดยคิดราคาสูงกว่าที่การประปานครหลวงเรียกเก็บ จากข้อมูลที่ได้ค่าน้ำประมาณหน่วยละ 5 บาท หรือเฉลี่ยเป็นรายเดือนประมาณเดือนละ 200-300 บาท

รองลงไปคือ ชื่อน้ำเป็นปี๊บ จำนวน 151 ครอบครัวในราคาปี๊บละ 2 บาทหรือโอ่งละ 5 บาท

ใช้น้ำคลอง จำนวน 112 ครอบครัว โดยการตักน้ำคลองนำมาใส่ภาชนะแล้วทิ้งไว้ให้ตกตะกอนหรือใช้สารส้มแกว่งเพื่อให้หน้าใส

ใช้น้ำประปามีมิเตอร์เอง จำนวน 109 ครอบครัว

และอื่นๆ จำนวน 92 ครอบครัว เช่น ขอฟรีจากเพื่อนบ้าน สำนักงานเขตเอารถนำมาแจก ใช้น้ำฝน ลักใช้น้ำของการประปาฯ คิดค่าน้ำรวมกับค่าเช่า ใช้น้ำเหยียบของ กทม.

5.2 การใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน (ตารางที่ 35)

การใช้ไฟฟ้าภายในบ้านของผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานนั้น คล้ายกับการใช้น้ำคือพ่วงไฟฟ้าจากเพื่อนบ้านที่อยู่ริมสะพานมากที่สุด จำนวน 238 ครอบครัว ซึ่งจะต้องจ่ายค่าไฟฟ้าให้กับเพื่อนบ้านที่เป็นเจ้าของมิเตอร์ไฟฟ้าเป็นรายเดือน หรือจ่ายตามจำนวนหน่วยที่ใช้ไฟฟ้าโดยคิดราคาสูงกว่าที่การไฟฟ้านครหลวงเรียกเก็บ ซึ่งจากข้อมูลที่ได้ ค่าไฟฟ้าจะประมาณหน่วยละ 5 บาท หรือเฉลี่ยเป็นรายเดือน ประมาณเดือนละ 200-300 บาท เช่นกัน

รองลงมาคือใช้ตะเกียง, เกียนไซจำนวน 116 ครอบครัว

มีมิเตอร์ไฟฟ้าเองน้อยมากเพียงจำนวน 38 ครอบครัว

และอื่นๆ จำนวน 36 ครอบครัว เช่น ใช้แบตเตอรี่

อาศัยแสงไฟฟ้าถนน

5.3 สถานที่ทิ้งขยะประจำ (ตารางที่ 36)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่จะทิ้งขยะโดยการใส่ภาชนะซึ่งอาจเป็นถุงพลาสติก กระป๋องใส่ขยะ แล้วนำไปทิ้งที่อื่น จำนวน 292 ครอบครัว

ทิ้งลงในลำคลองโดยตรงจำนวน 43 ครอบครัว

ทิ้งบนดินบริเวณใต้สะพานจำนวน 23 ครอบครัว

อื่นๆ จำนวน 64 ครอบครัว เช่น เผลอ ใส่รถหรือเรือ เก็บขยะ ทิ้งข้างสะพาน ทิ้งในป่า เก็บบางส่วนไปขาย

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่รู้จักที่จะรักษาความสะอาดไม่ก่อให้เกิดความสกปรกแก่บ้านเมือง จะมีก็เพียงส่วนน้อยเท่านั้น

5.4 การถ่ายอุจจาระปัสสาวะ (ตารางที่ 37)

การถ่ายอุจจาระปัสสาวะของผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่จะถูกสุขลักษณะคือถ่ายในห้องสุขา กล่าวคือ

มีห้องสุขาในบ้านแบบมีบ่อเกรอะ จำนวน 178 ครอบครัว

ใช้ห้องสุขาของเพื่อนบ้านที่อยู่ริมสะพาน จำนวน 66

ครอบครัว

เมื่อรวมผู้อยู่อาศัยทั้งสองกลุ่มซึ่งถ่ายอุจจาระและปัสสาวะในห้องสุขาแล้ว จะมีจำนวนถึง 244 ครอบครัว

สำหรับการถ่ายอุจจาระและปัสสาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะมีดังนี้

มีห้องสุขาในบ้านแบบปล่อยลงคลองจำนวน 79 ครอบครัว

ไม่มีห้องสุขา ปล่อยลงลำคลองโดยตรง จำนวน 28

ครอบครัว

รวมผู้อยู่อาศัยทั้งสองกลุ่มนี้ได้จำนวน 107 ครอบครัว

และอื่นๆ จำนวน 75 ครอบครัว ซึ่งกลุ่มนี้ค่อนข้างจะ

ถูกสุขลักษณะ เช่น ใช้กระโถนแล้วใส่ถุงพลาสติกนำไปทิ้ง ใช้ห้องน้ำรวม เข้าในป่า ใช้ห้องน้ำสาธารณะ (มัสยิด วัด ตลาด) ใช้ห้องน้ำที่ทำงาน ใช้ส้วมร้าง

5.5 การรักษาพยาบาล (ตารางที่ 38)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานรักษาพยาบาลโดยใช้บริการของ
หน่วยงานของรัฐเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ

รักษาที่โรงพยาบาลของรัฐ มากที่สุด จำนวน 195
ครอบครัว

รักษาที่ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน 141 ครอบครัว
ทั้งสองกลุ่มนี้รวมจำนวน 336 ครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนใหญ่
มีผู้อยู่อาศัยส่วนหนึ่งไปรักษาที่คลินิกแพทย์จำนวน 107 คน
ซึ่งอาจเป็นผู้อยู่อาศัยส่วนที่มีรายได้ดีพอสมควร

แต่มีผู้อยู่อาศัยอีกส่วนหนึ่งซึ่งอาจไม่มีความรู้ หรือมีรายได้
ไม่ดีจะนิยมที่จะรักษาเอง โดยการไปรักษากับร้านขายยา หรือวินิจฉัยอาการ
กันเองแล้วไปซื้อยามากินเอง ซึ่งเป็นการรักษาที่ผิดวิธี มีจำนวนมากพอสมควร
ดังนี้

ซื้อยาจากร้านขายยา จำนวน 176 ครอบครัว

รักษาเอง จำนวน 59 ครอบครัว

รวมผู้อยู่อาศัย 2 กลุ่มนี้ จำนวน 235 ครอบครัว ซึ่งใช้
การรักษาที่ผิดวิธี

และอื่นๆ จำนวน 21 ครอบครัว เช่น รักษาที่สวัสดิการ
ของที่ทำงาน เป็นเองหายเองไม่รักษา

ศูนย์วิทยที่รพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ข้อมูลด้านสังคมของผู้อยู่อาศัย

6.1 การร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน (ตารางที่ 39)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานที่ร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน และไม่ได้ร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนมีจำนวนใกล้เคียงกัน กล่าวคือไม่เคยร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนมีจำนวน 296 ครอบครัว และร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนมีจำนวน 274 ครอบครัว

กิจกรรมร่วมกันที่นิยมมากที่สุด คือ งานสงกรานต์ ซึ่งเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยเรา รองลงไปคืองานขึ้นปีใหม่ ทอดผ้าป่า และทำบุญ

6.2 การรับรู้ข่าวสารเรื่องบ้านใต้สะพานแห่งอื่น (ตารางที่ 40)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่ทราบว่า มีชุมชนบ้านใต้สะพานในที่อื่นๆอีก นอกเหนือไปจากสะพานที่ตนอาศัยอยู่ เนื่องจากขณะที่สำรวจมีสื่อมวลชนเริ่มให้ความสนใจในเรื่องผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานและลงข่าวหลายฉบับ มีการรับทราบข่าวสารเรื่องบ้านใต้สะพานแห่งอื่น จำนวน 214 ครอบครัว และไม่ทราบ จำนวน 191 ครอบครัว

6.3 ปัญหาต่างๆที่พบ (ตารางที่ 41)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานต้องพบกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนใต้สะพานตามลำดับดังนี้

ปัญหาเรื่องยาเสพติดมากที่สุด จำนวน 174 ครอบครัวซึ่งปัญหานี้มักจะเกิดขึ้นจากบุคคลภายนอกชุมชนมาก่อนเหตุที่ใต้สะพานมากกว่าที่จะเกิดจากผู้อยู่อาศัยในชุมชนใต้สะพานเอง เนื่องจากบริเวณใต้สะพานเป็นที่ลับสายตาผู้คนเป็นสถานที่ที่คนทั่วไปไม่อยากจะไปยุ่งด้วย จึงเปิดโอกาสให้มีการมั่วสุมกันได้ ยาเสพติดที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือ พวกดมกาว

ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาท จำนวน 148 ครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ง่ายกับชุมชนแออัดทั่วไป ส่วนใหญ่จะสืบเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจ หาได้ไม่พอกิน ทำให้เกิดความเครียด ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทได้

ปัญหาเรื่องการลักขโมย จำนวน 122 ครอบครัว เนื่อง
จากลักษณะของบ้านที่ไม่มั่นคงแข็งแรง ป้องกันขโมยไม่ได้ และสภาพของบริเวณ
ใต้สะพานที่ค่อนข้างมืดเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีโอกาสเกิดการขโมยขึ้นได้

ปัญหาเรื่องการพนัน จำนวน 60 ครอบครัว

ปัญหาเรื่องการล่วงเกินทางเพศ จำนวน 16 ครอบครัว
ซึ่งปัญหานี้ ส่วนใหญ่จะเกิดจากบุคคลภายนอกชุมชนใต้สะพานมาก่อปัญหาในชุมชน
เช่นกัน

ปัญหาอื่นๆ จำนวน 64 ครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจาก
สภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัย เช่น เสียงรถเสียงเรือดังมาก เด็กตกน้ำตาย
ยุงชุม ชยะฯ

6.4 การทำประโยชน์ให้สังคม (ตารางที่ 42)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพาน ได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่
สังคมในเรื่องต่างๆ ดังนี้

เปิดไฟให้เรือที่วิ่งผ่านไปมาในคลอง ได้เห็นทางเมื่อวิ่ง
เข้ามาในบริเวณใต้สะพานเพื่อลดอุบัติเหตุ จำนวน 115 ครอบครัว

เก็บขยะที่ลอยมาตามลำคลอง ส่วนหนึ่งอาจจะเพื่อนำไป
ขาย แต่ก็เป็นการช่วยรักษาความสะอาดได้ทางหนึ่งเช่นกัน จำนวน 115
ครอบครัว

ไล่เด็กคนกว้าที่มาก่อปัญหาหาเสพติดในชุมชนใต้สะพาน
ซึ่งพวกนี้มักจะใช้บริเวณใต้สะพานเป็นแหล่งมั่วสุม ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนใต้
สะพานจะคอยป้องกันเด็กพวกนี้ไม่ให้มารบกวนชุมชนที่เขาอยู่อาศัย

นำคนป่วยส่งโรงพยาบาล จำนวน 12 ครอบครัว

บริจาคเงิน บริจาคเลือด จำนวน 11 ครอบครัว

เป็นสายให้ตำรวจ คอยแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม
ต่างๆจำนวน 11 ครอบครัว

อื่นๆ จำนวน 103 ครอบครัว เช่น เสียภาษี เป็นทหาร
เป็นแรงงานให้กับสังคม เป็นสมาชิกองค์กรกลาง ช่วยกิจกรรมโรงเรียน-วัด
 เป็นต้น

6.5 การช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆ (ตารางที่ 43)

ผู้อยู่อาศัยบ้านไต้สะพานได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆน้อยมาก ต่างไปจากชุมชนแออัดประเภทอื่น มีครอบครัวที่ไม่เคยได้รับการช่วยเหลือเลย จำนวน 357 ครอบครัว เคยได้รับการช่วยเหลือจากทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพียงจำนวน 69 ครอบครัวเท่านั้น

6.6 หน่วยงานของรัฐที่เข้ามาช่วยเหลือ (ตารางที่ 44)

หน่วยงานของรัฐที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือตามที่ชาวบ้านให้ข้อมูล คือ เจ้าฟ้าชาย จำนวน 143 ครอบครัว นายกรัฐมนตรีอานันท์ จำนวน 7 ครอบครัว ทหาร จำนวน 15 ครอบครัว

6.7 ความช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐ (ตารางที่ 45)

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยมากที่สุด และเป็นการให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้าในระยะสั้นๆมากกว่า เช่น ให้สังกะสี ไม้ที่ใช้ในการก่อสร้าง ตะปู ฯลฯ จำนวน 157 ครอบครัว ผูกอาชีพให้ จำนวน 16 ครอบครัว ช่วยเรื่องน้ำประปา (หยอดเหรียญ) จำนวน 12 ครอบครัว และแจกข้าวสาร จำนวน 6 ครอบครัว

6.8 หน่วยงานของเอกชนที่เข้ามาช่วยเหลือ (ตารางที่ 46)

จำนวนครอบครัวที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานเอกชนมีน้อยกว่าหน่วยงานของรัฐมาก กล่าวคือ ผู้อยู่อาศัยบ้านไต้สะพานที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานเอกชนมีเพียง 42 ครอบครัวเท่านั้น ขณะที่จำนวนครอบครัวที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐมีถึง 191 ครอบครัว หน่วยงานของเอกชนที่เข้ามาช่วยเหลือ มีพรรคการเมืองด้วยจำนวน 1 พรรคการเมือง คือ พรรคผู้อยู่อาศัยไทย ส่วนที่เหลือเป็นหน่วยงานทั่วไปจำนวน 9 องค์กร และไม่ทราบว่าเป็นหน่วยงานเอกชนใด 1 องค์กร

6.9 ความช่วยเหลือที่ได้รับจากเอกชน (ตารางที่ 47)

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากหน่วยงานเอกชนมีลักษณะเป็นการให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้าเช่นเดียวกับความช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐ โดยให้ความช่วยเหลือในเรื่องเครื่องอุปโภคบริโภคมากที่สุด จำนวน 12 ครอบครัว รองลงไปคือให้ทุนการศึกษา จำนวน 9 ครอบครัว

7. ข้อมูลด้านการอพยพโยกย้ายของประชากร

7.1 ภูมิลำเนาเดิมของประชากรบ้านไต้สะพาน (ตารางที่ 48)

ประชากรบ้านไต้สะพานมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคต่างๆ เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ภาคกลางมากที่สุดจำนวน 336 ครอบครัว โดยประชากรบ้านไต้สะพานมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดต่างๆในภาคกลาง 3 อันดับแรกคือ

- กรุงเทพมหานคร จำนวน 171 ครอบครัว
- อโยธยา จำนวน 24 ครอบครัว
- ปทุมธานี จำนวน 17 ครอบครัว

ซึ่งจังหวัดอโยธยาเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพฯ และ ปทุมธานีเป็นจังหวัดที่มีเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่าประชากรบ้านไต้สะพานส่วนหนึ่งจะเป็นพวกที่เคยอาศัยอยู่ในเรือมาก่อน อาศัยทำมาหากินอยู่ในบริเวณคลองเปรมประชากร เป็นคลองที่อยู่ทางด้านทิศเหนือของกรุงเทพฯ และเป็นเขตติดต่อกับจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 98 ครอบครัว โดยประชากรบ้านไต้สะพาน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดต่างๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 อันดับแรกคือ

- นครราชสีมา จำนวน 19 ครอบครัว
- บุรีรัมย์ จำนวน 15 ครอบครัว
- อุบลราชธานี จำนวน 9 ครอบครัว

ภาคเหนือ จำนวน 24 ครอบครัว โดยประชากรบ้านไต้สะพานมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดต่างๆในภาคเหนือ 3 อันดับแรก คือ

- พิจิตร จำนวน 5 ครอบครัว
- เชียงราย, ตาก จำนวนจังหวัดละ 4 ครอบครัว เท่ากัน
- พิษณุโลก จำนวน 3 ครอบครัว

ภาคใต้จำนวน 6 ครอบครัว โดยประชากรบ้านไต้สะพานมีภูมิลำเนาเดิม อยู่ในจังหวัดต่างๆในภาคใต้ ตามลำดับ ดังนี้

- ชุมพร มากที่สุด จำนวน 3 ครอบครัว

- นครศรีธรรมราช, พังงา, สุราษฎร์ธานี จังหวัดละ 1 ครอบครัวเท่ากัน

ภาคตะวันออก จำนวน 3 ครอบครัว โดยมีภูมิลำเนาเดิม อยู่ในจังหวัด ตราด, จันทบุรี, ระยอง จังหวัดละ 1 ครอบครัว เท่ากัน

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ประชากรในชุมชนบ้านไต้สะพานแตกต่างไปจากประชากรในชุมชนแออัดอื่นๆ ซึ่งชุมชนแออัดโดยทั่วไปมักจะเป็นประชากรที่อพยพมาจากต่างจังหวัด เข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ แต่ประชากรบ้านไต้สะพานเป็นคนกรุงเทพฯ ซึ่งมีปัญหาเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยเช่นกัน โดยมีจำนวนถึง 171 ครอบครัว คิดเป็น 36.60 % ของจำนวนครอบครัวทั้งหมด

7.2 จำนวนครั้งในการโยกย้ายที่อยู่อาศัยนับตั้งแต่เข้ามาอยู่ใน กทม.จนถึงเมื่อมาอยู่ที่บ้านไต้สะพาน (ตารางที่ 49)

ประชากรบ้านไต้สะพานส่วนใหญ่เคยโยกย้ายที่อยู่อาศัยนับตั้งแต่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯจนถึงเมื่อมาอยู่ที่บ้านไต้สะพาน โดยเคยโยกย้าย 1 ครั้ง มากที่สุด จำนวนถึง 222 ครอบครัว นอกจากนั้นเคยโยกย้ายตั้งแต่ 2-5 ครั้ง จำนวน 105 ครอบครัว, เคยโยกย้ายมากกว่า 5 ครั้งถึง 35 ครอบครัว และเคยโยกย้ายมากกว่า 5 ครั้งถึง 35 ครอบครัวแสดงให้เห็นว่าประชากรบ้านไต้สะพานส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย ส่วนประชากรที่ไม่เคยโยกย้ายเลยมีจำนวน 199 ครอบครัว

7.3 ที่อยู่อาศัยก่อนย้ายเข้ามาอยู่ที่บ้านไต้สะพาน (ตารางที่ 50)

ประชากรบ้านไต้สะพานส่วนใหญ่ จะอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดอื่นๆในกรุงเทพฯก่อนที่จะย้ายเข้ามาอยู่อาศัยที่บ้านไต้สะพาน ซึ่งมีจำนวนถึง 193 ครอบครัวแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มในการหาที่อยู่อาศัยที่แย่งลง อาจจะมาจากรายได้ไม่เพียงพอที่จะจัดหาที่อยู่อาศัยให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้

รองลงไปคืออาศัยอยู่ที่ต่างจังหวัด และย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านไต้สะพานในทันทีที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 129 ครอบครัว

อยู่มาตั้งแต่เกิดจำนวน 74 ครอบครัว เช่น ประชากรที่

อาศัยอยู่ที่สะพานข้ามคลองบางบัว, สะพาน เค.แอล.เอ็ม., สะพานราม 43/1 ฯ
และอื่นๆ จำนวน 143 ครอบครัว เช่น เข้าห้อง, บ้าน,
แฟลต อยู่อาศัยบ้านนายจ้าง, บ้านพักคนงาน, บ้านพักทหาร, วัด, สุเหร่า , บุกรุก
ที่ดินเอกชนอาศัยอยู่ในเรือ อยู่ข้างสะพาน ไม่มีหลักแหล่งเช่น นอนในรถ และ
ต่อมาต้องมาอาศัยอยู่ในบ้านใต้สะพานในที่สุด ซึ่งเป็นแนวโน้มในการอยู่อาศัยที่
แย่ง

7.4 สาเหตุที่ย้ายเข้ามาอยู่ที่บ้านใต้สะพาน (ตารางที่ 51)

สาเหตุที่ย้ายเข้ามาอยู่บ้านใต้สะพานมากที่สุดคือ ญาติชวน
มาอยู่จำนวน 121 ครอบครัว เนื่องจากสภาพของชุมชนแออัดไม่ว่าใต้สะพานหรือ
ชุมชนแออัดอื่นๆ เมื่อมีผู้เข้าไปหาที่อยู่ได้ ก็มักจะมีการชักชวนกันเข้าไปอยู่อีกจน
เกิดเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น รองลงไปคือ ไม่ต้องจ่ายค่าเช่า ซึ่งประชากรในชุมชน
แออัดจะมีรายได้ที่ไม่เพียงพอที่จะจัดหาที่อยู่อาศัยที่ดีได้ บ้านใต้สะพานจึงเป็นทาง
เลือกหนึ่งสำหรับประชากรกลุ่มนี้ โดยมีจำนวน 92 ครอบครัว

อยู่ใกล้ที่ทำงาน จำนวน 86 ครอบครัว ซึ่งจะเป็นการลด
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างที่พักและที่ทำงาน

ใกล้ที่อยู่เดิม จำนวน 24 ครอบครัว

เคยอยู่มาก่อน จำนวน 19 ครอบครัว

เดินทางสะดวก จำนวน 2 ครอบครัว

และอื่นๆ จำนวน 72 ครอบครัว เช่น ถูกไล่ที่, ใกล้ที่
เรียนลูก, มาทำงานทำใน กทม. , หาที่อยู่ไม่ได้ ฯ

7.5 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในบ้านใต้สะพาน (ตารางที่ 52)

ประชากรบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่อาศัยอยู่นาน 1-5 ปี
จำนวน 171 ครอบครัว รองลงไปคือ 5-10 ปี จำนวน 99 ครอบครัว และน้อย
กว่า 1 ปี จำนวน 60 ครอบครัว แสดงว่าปัญหาในการขาดแคลนที่อยู่อาศัยของ
ประชากรกลุ่มนี้มีมานานแล้วและมีการอาศัยอยู่ในบ้านใต้สะพานนี้นานเกินกว่า 40
ปี จำนวนถึง 8 ครอบครัว

7.6 จำนวนครั้งในการถูกไล่หรือก่อนมาอยู่ใต้สะพาน

(ตารางที่ 53)

แม้ประชากรบ้านไต้สะพานส่วนใหญ่จะเคยมีการโยกย้ายนับตั้งแต่เข้ามาอยู่ในกม. จนถึงเมื่อมาอยู่ที่บ้านไต้สะพาน แต่การโยกย้ายนั้นส่วนใหญ่มิใช่การโยกย้ายโดยการถูกไล่รื้อ โดยประชากรบ้านไต้สะพานไม่เคยถูกไล่รื้อก่อนมาอยู่ที่บ้านไต้สะพานจำนวน 310 ครอบครัว

แต่มีประชากรส่วนหนึ่งที่เคยถูกไล่รื้อก่อนมาอยู่ที่บ้านไต้สะพานนี้จำนวนถึง 102 ครอบครัวโดยถูกไล่รื้อ 1 ครั้งจำนวนถึง 83 ครอบครัว และถูกไล่รื้อ มากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 3 ครอบครัว แสดงให้เห็นว่าการไล่รื้อดังกล่าวไม่ว่าจะมาจากสาเหตุใดก็ตาม ก็ได้แก้ปัญหในเรื่องที่อยู่อาศัยให้กับประชากรกลุ่มนี้

7.7 ผู้ที่มาไล่รื้อ (ตารางที่ 54)

ผู้ที่มาไล่รื้อให้ประชากรบ้านไต้สะพานต้องออกจากที่อยู่อาศัยเดิมก่อนมาอยู่บ้านไต้สะพานนี้ มีทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐ แบ่งได้เป็นครอบครัวที่ถูกไล่รื้อโดยเจ้าของที่ดินเอกชนจำนวน 41 ครอบครัว และถูกไล่รื้อโดยเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ เช่น กม.2, กรมทางหลวง, การรถไฟ กรมชลประทาน, การทางพิเศษ และวัดจำนวน 44 ครอบครัว

7.8 สถานที่ที่ถูกไล่รื้อ (ตารางที่ 55)

สถานที่ที่ประชากรบ้านไต้สะพานเคยถูกไล่รื้อให้ออกมาก่อนมาอยู่ที่บ้านไต้สะพาน ได้แก่ ที่ดินของเอกชนมากที่สุด จำนวน 37 ครอบครัว รองลงมาคือที่ดินของรัฐ จำนวน 23 ครอบครัว ถูกไล่รื้อมาจากชุมชนแออัด จำนวน 18 ครอบครัว ถูกไล่รื้อจากที่วัด จำนวน 9 ครอบครัว และถูกไล่รื้อจากบ้านไต้สะพานแห่งอื่นจำนวน 8 ครอบครัว

7.9 สาเหตุที่ไล่รื้อ (ตารางที่ 56)

สาเหตุใหญ่ที่ประชากรบ้านไต้สะพานถูกไล่รื้อ ก่อนมาอยู่บ้านไต้สะพานนี้ ได้แก่ ความต้องการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเจ้าของที่ดิน ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนก็ตาม จำนวนถึง 72 ครอบครัว

8. ข้อมูลด้านการไล่รื้อผู้อยู่อาศัยในบ้านใต้สะพาน

8.1 จำนวนครั้งในการถูกไล่รื้อ ตั้งแต่มาอยู่ที่บ้านใต้สะพาน
(ตารางที่ 57)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่ไม่เคยถูกไล่รื้อตั้งแต่มาอยู่ที่บ้านใต้สะพาน โดยมีจำนวน 295 ครอบครัว

แต่มีผู้อยู่อาศัยส่วนหนึ่งถูกไล่รื้อ จำนวน 126 ครอบครัว โดยถูกไล่รื้อ 1 ครั้งมากที่สุด จำนวน 63 ครอบครัว

แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องยังไม่สนใจปัญหาเรื่องบ้านใต้สะพานมากนัก

8.2 หน่วยงานที่มาไล่รื้อ (ตารางที่ 58)

หน่วยงานที่มาไล่รื้อ จะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ เช่น สำนักงานเขต เจ้าหน้าที่เทศกิจ เทศบาล เป็นต้น โดยเฉพาะครอบครัวที่ถูกไล่รื้อโดยสำนักงานเขตมีจำนวนถึง 71 ครอบครัว ส่วนกรมทางหลวงจะมาไล่รื้อในกรณีที่ต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับสะพานเท่านั้น เช่น ต้องซ่อมแซม หรือปรับปรุงสะพาน เป็นต้น

8.3 เหตุผลที่ต้องไล่รื้อ (ตารางที่ 59)

เหตุผลที่ต้องมีการไล่รื้อซึ่งผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานทราบมากที่สุด คือ มีผู้ร้องเรียน จำนวน 76 ครอบครัว รองลงไปคือ จะมีการก่อสร้างสะพานคู่กับสะพานที่มีการอยู่อาศัย จำนวน 16 ครอบครัวที่เหลือเป็นเหตุผลอื่นๆ

เหตุผลที่ต้องไล่รื้อนี้หากดูจากคำตอบของผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานแล้วจะเห็นว่าค่อนข้างจะคลุมเคลือไม่ชัดเจนนัก เหตุผลในการไล่รื้อที่ชัดเจนมีน้อยมาก เช่น บุกรุกที่รัฐ เป็นชุมชนแออัด สกปรก กีดขวางเรือวิ่ง เป็นต้น

8.4 การรับทราบเรื่องการถูกรื้อย้าย (ตารางที่ 60)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่ทราบเรื่องการรื้อย้ายชุมชนใต้สะพาน โดยส่วนใหญ่ทราบจากเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยวิธีการ

ต่างๆ เช่น การตีประภาศ การใช้รถประภาศ หรือจากเจ้าหน้าที่เขตเอง โดยทราบจากการตีประภาศมากที่สุดจำนวน 97 ครอบครัว ทราบจากรถประภาศจำนวน 57 ครอบครัว ทราบจากเจ้าหน้าที่เขต จำนวน 67 ครอบครัว และส่วนหนึ่งทราบจากเพื่อนบ้านในชุมชนบอกต่อกันไป ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในชุมชนใต้สะพานที่มีขนาดใหญ่เท่านั้น

8.5 การรับทราบเรื่องหน่วยงานที่จะมารื้อย้าย (ตารางที่ 61)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า หน่วยงานที่จะมารื้อย้ายคือหน่วยงานใด มีจำนวน 425 ครอบครัว และทราบเรื่องการรื้อย้ายเพียง 149 ครอบครัวเท่านั้น

8.6 หน่วยงานที่ทราบว่า จะมารื้อย้าย (ตารางที่ 62)

การรับทราบเรื่องหน่วยงานที่จะมารื้อย้าย ค่อนข้างตรง กล่าวคือผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานทราบว่าหน่วยงานที่จะมารื้อย้ายส่วนใหญ่ คือ กรุงเทพมหานคร จำนวน 220 ครอบครัว

8.7 ความคิดเห็นในเรื่องการมีสิทธิอาศัยอยู่ในบ้านใต้สะพาน (ตารางที่ 63)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานคิดว่าตนเองมีสิทธิอาศัยอยู่ใต้สะพานมากที่สุด จำนวน 356 ครอบครัว และไม่ทราบจำนวน 35 ครอบครัว

เหตุผลที่ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานคิดว่ามีสิทธิอยู่ เนื่องจากเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยจึงขอใช้เป็นที่อยู่ พื้นที่ใต้สะพานเป็นที่ว่างรัฐไม่ได้เอาไปทำประโยชน์อะไร ไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน ถ้าย้ายไปก็มีคนอื่นมาอยู่ คิดว่าเป็นพื้นที่ที่เขาเสียภาษีเช่นกัน เป็นต้น

ส่วนที่ตอบว่าไม่มีสิทธิอยู่ เพราะเป็นที่สาธารณะของหลวง ไม่ใช่ที่ของเธอ ไม่มีเอกสารสิทธิ เป็นคนส่วนน้อย เป็นต้น

8.8 ความคิดเห็นในเรื่องความต้องการที่จะอยู่อาศัยในบ้านใต้สะพาน (ตารางที่ 64)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่คิดว่า จะอยู่ในบ้านใต้สะพานต่อไป โดยส่วนหนึ่งจะอยู่ต่อไปจนกว่าจะถูกไล่รื้อ จำนวน 264 ครอบครัว และจะอยู่ตลอดชีวิต จำนวน 41 ครอบครัว

แต่มีบางส่วนที่มีแนวโน้มจะไปถ้าหาที่อยู่ใหม่ได้ มีจำนวน 81 ครอบครัว

อื่นๆ จำนวน 34 ครอบครัว เช่น จนกว่าลูกจะเรียนจบ จนกว่าจะใช้หนี้หมด, จนกว่าจะมีอาชีพ, จนกว่าจะมีเงิน, จนกว่าภรรยาที่ป่วยจะเสียชีวิต, ยังไม่รู้

8.9 วิธีการดำเนินการถ้าถูกรื้อย้าย (ตารางที่ 65)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่ยอมย้ายถ้ามีเงินโอนไต่จากหน่วยงานที่รื้อย้าย จำนวน 267 ครอบครัว แต่ส่วนหนึ่งซึ่งมีจำนวนไม่น้อยเช่นกันตอบว่าจะรวมกลุ่มกันสู้เพื่ออยู่ต่อไป มีจำนวน 175 ครอบครัว

อื่นๆ จำนวน 123 ครอบครัว เช่น ไม่รู้จะทำอย่างไร ยอมให้รื้อแต่จะปลูกอยู่ในบริเวณนี้ ซึ่งเป็นผู้อยู่อาศัยกลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าตนเองจะทำอย่างไรถ้าถูกรื้อย้าย อาจมีแนวโน้มจะเข้าร่วมกลุ่มกับพวกที่คิดจะรวมกลุ่มกันสู้เพื่ออยู่ต่อไปหรือยอมย้ายออกไปถ้ามีเงินโอนไต่จากหน่วยงานที่รื้อย้ายก็ได้

8.10 สถานที่อยู่ใหม่ถ้าถูกรื้อย้าย (ตารางที่ 66)

ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่ยังไม่รู้จะทำอย่างไรถ้าถูกรื้อย้าย มีจำนวน 199 ครอบครัว

อีกส่วนหนึ่งมีแนวโน้มจะมีวิถีชีวิตต่อไปเหมือนเดิม โดยจะไปหาสะพานที่อื่นอยู่ จำนวน 169 ครอบครัว และไปอยู่ชุมชนแออัดอื่นๆ จำนวน 31 ครอบครัว

จะไปอาศัยญาติอยู่ จำนวน 22 ครอบครัว
กลับภูมิลำเนาเดิม จำนวน 38 ครอบครัว
และอื่นๆ จำนวน 130 ครอบครัว เช่น เข้าบ้านนอนข้างถนน, นอนตามป้ายรถเมล์, หาที่ว่างบุกรุกต่อ, อยู่วัด, อยู่เรือ, อยู่บ้านพักคนงานก่อสร้าง

8.11 ปัญหาที่คิดว่าจะเกิดขึ้นหากต้องย้ายไปอยู่ที่ เขตหนองจอก (ตารางที่ 67)

ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่คิดว่าจะมีปัญหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 313 ครอบครัว เนื่องจากอาชีพของผู้ที่อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างทั่วไป หรือรับซื้อของเก่า ซึ่งต้องอยู่ใกล้กับตลาดหรือย่านชุมชน ซึ่งผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพาน ส่วนใหญ่ยังไม่รู้ว่า เขตหนองจอกอยู่ที่ใดและจะมีอาชีพให้ทำกินหรือไม่

และปัญหาที่คิดว่าจะเกิดขึ้นอีกคือ ปัญหาเรื่องรายได้ รายจ่าย การเดินทาง ญาติพี่น้อง ที่เรียน ซึ่งมีไม่มากนัก รวมถึงปัญหาอื่นๆ เช่น ไม่มีเงินไปสร้างบ้านใหม่, ไม่มีเวลาดูแลลูก, ไกลจากมัสยิดเดิม, ไม่ใช่ถิ่นของตัวเองในการเก็บขยะ, ไม่รู้จักหนองจอก, ต้องดูก่อนว่าอยู่ได้หรือเปล่า

แต่ก็มีผู้อยู่อาศัยส่วนหนึ่ง จำนวน 127 ครอบครัว ซึ่งคิดว่าไม่มีปัญหาหากจะต้องย้ายไปอยู่ที่เขตหนองจอก

8.12 การแก้ปัญหาของรัฐในเรื่องที่อยู่อาศัยที่ต้องการ
(ตารางที่ 68)

การแก้ปัญหาของรัฐที่ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานต้องการนั้นมากที่สุด คือ ให้รัฐจัดหาที่ดินให้เช่าระยะยาว ชาวบ้านจะสร้างบ้านเอง จำนวน 143 ครอบครัว เนื่องจากผู้อยู่อาศัยกลุ่มนี้ไม่มีรายได้มากพอที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อที่ดินมาเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง

รองลงไป คือ ให้รัฐจัดสรรที่ดินพร้อมสาธารณูปโภคให้ไกลจากแหล่งเดิมก็ได้ และให้ชาวบ้านผ่อนส่งระยะยาว โดยชาวบ้านจะสร้างบ้านเอง จำนวน 119 ครอบครัว

ให้รัฐจ่ายค่ารถถนนให้โดยจะไปหาที่อยู่ใหม่เอง
จำนวน 32 ครอบครัว

ให้รัฐจัดหาบ้านหรือสร้างแฟลตให้เช่า จำนวน
25 ครอบครัว

ให้รัฐหาที่อยู่ให้ที่อยู่ที่ให้ จะเป็นรูปแบบใดก็ได้แต่ต้องใกล้ที่อยู่เดิม ราคาถูก ผ่อนระยะยาวกับรัฐ จำนวน 20 ครอบครัว

ให้รัฐหาที่อยู่ให้ฟรี รูปแบบใดก็ได้ ใกล้เคียงหรือไกล
จากที่อยู่เดิมก็ได้ จำนวน 18 ครอบครัว

ให้รัฐจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ โดยชาวบ้านจะ
ร่วมกันจัดซื้อที่ดินเอง จำนวน 17 ครอบครัว

ให้รัฐจัดส่งกลับภูมิลำเนาเดิม จำนวน 12
ครอบครัว

ขออยู่ที่เดิม 8 ครอบครัว

อื่นๆ จำนวน 77 ครอบครัว เช่น ไม่แสดงความ
คิดเห็น ไม่คิดว่าจะมีใครมาช่วย, อยากให้รัฐบาลมาประชุมก่อนหรือ, ไปอยู่กับพ่อแม่
พี่น้อง, ขอเงินทุนสำหรับค้าขาย, กลัวไม่มีเงินส่ง

8.13 ความช่วยเหลือจากรัฐที่ต้องการ (ตารางที่ 69)

ความช่วยเหลือที่ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานต้องการ
จากรัฐถ้าถูกรื้อย้ายมากที่สุด คือไม่ยอมย้าย จำนวน 158 ครอบครัว

รองลงไปคือหาที่อยู่ให้ใกล้แหล่งงาน จำนวน
147 ครอบครัว เนื่องจากชาวบ้านเป็นห่วงอาชีพ การทำมาหากินเพื่อปากท้อง
ของเขามากกว่า

อีกส่วนหนึ่งต้องการให้หาที่อยู่ให้จะเป็นรูปแบบ
หรือสถานที่ใดก็ได้ จำนวน 70 ครอบครัว

ไม่ต้องการความช่วยเหลือจำนวน 56 ครอบครัว
ขอเพียงค่ารถถอน โดยจะไปหาที่อยู่เอง จำนวน
55 ครอบครัว

หาที่อยู่ให้ จะเป็นรูปแบบใดก็ได้ แต่ต้องใกล้ที่
อยู่เดิม จำนวน 38 ครอบครัว

ให้หาอาชีพให้ทำกิน จำนวน 14 ครอบครัวและ
อื่นๆ จำนวน 17 ครอบครัว เช่น ช่วยอะไรก็ได้, ไม่ทราบ

เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นได้ว่าความช่วยเหลือ
ที่ผู้อยู่อาศัยบ้านใต้สะพานต้องการถ้าถูกรื้อย้าย มากที่สุด คือ ให้ช่วยเหลือใน
เรื่องที่อยู่อาศัยแห่งใหม่

ตารางแสดงข้อมูลเรื่อง เขตที่ตั้ง ชื่อสะพาน ชื่อคลอง ชื่อถนน จำนวนครอบครัว

จำนวนบ้าน จำนวนคน ของบ้านใต้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 จำนวนตาม เขตที่ตั้ง ชื่อสะพาน ชื่อคลอง ชื่อถนน จำนวนครอบครัว

จำนวนบ้าน จำนวนคน

ลำดับ ที่	เขต	สะพาน	คลอง	ถนน	ครอบครัว	ร้อยละ	บ้าน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1.	ปทุมวัน	ชิดลม	แสนแสบ	เพชรบุรี	2	0.4	1	0.2	5	0.2
2.	ดุสิต	เทพหัสดินทร์	สามเสน	พิชัย	3	0.5	3	0.6	6	0.3
3.	"	ดุสิต	"	พระรามที่ 5	8	1.2	7	1.2	29	1.3
4.	"	โศภณ	"	สามเสน	1	0.2	1	0.2	3	0.1
5.	"	คลองสามเสน	"	ราชสีมา	3	0.5	3	0.6	12	0.6
6.	บางซื่อ	พระราม6	สัมปอญ	ประชาราษฎร์	25	4.0	21	3.5	106	4.9
7.	"	คลองบางเขน	บางเขน	กรุงเทพ-นนทฯ	4	0.7	4	0.7	9	0.4
8.	"	คลองบางเขน ใหม่	บางเขนใหม่	พิบูลย์สงคราม	6	1.0	5	0.9	15	0.7
9.	"	คลองบางเขน เก่า	บางเขนเก่า	"	1	0.2	1	0.2	5	0.2
10.	ราชเทวี	นানাเหนือ	แสนแสบ	สุขุมวิทซอย 3	8	1.2	8	1.3	21	1.0
11.	"	มักกะสัน	บึงมักกะสัน	เพชรบุรี	21	3.3	21	3.5	63	2.9
12.	"	ถนนวิฑู	แสนแสบ	วิฑู	2	0.4	2	0.4	4	0.2

ลำดับ ที่	เขต	สะพาน	คลอง	ถนน	ครอบครัว	ร้อยละ	บ้าน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
13.	หัวขวง	พระราม9	ข้าว	พระรามที่ 9	66	10.6	53	5.9	235	10.9
14.	"	ลาดพร้าว- สะพาน 1	บางซื่อ	ลาดพร้าว	16	2.5	11	1.8	54	2.5
15.	"	ลาดพร้าว- สะพาน 2	ลาดพร้าว	"	5	0.9	5	0.9	13	0.6
16.	"	สี่แยก อสมท.	สามเสนนอก	อโศก-ดินแดง	4	0.7	4	0.7	11	0.5
17.	คลองเตย	พระโขนง	พระโขนง	สุขุมวิท	5	0.9	5	0.9	15	0.7
18.	"	พร้อมพงษ์	แสนสับ	เพชรบุรี หรือ สุขุมวิทซอย 39	5	0.9	5	0.9	19	0.9
19.	คลองเตย	นานาเหนือฝั่ง เขตคลองเตย	"	สุขุมวิทซอย 3	7	1.1	6	1.1	29	1.3
20.	"	ทางเข้า- เขตคลองเตย	-	ทางรถไฟ- สายเก่า	2	0.4	2	0.4	6	0.3
21.	"	วัดสะพาน	พระโขนง	"	5	0.9	5	0.9	28	1.3
22.	บางเขน	สะพานใหม่	คลองถนน	พหลโยธิน	39	6.2	39	6.6	134	6.2
23.	"	เค.แอล. เอ็ม	บางบัว	แจ้งวัฒนะ	12	1.9	12	2.0	40	1.8
24.	"	ชิดชนอินเขต	เปรมประชา กร	วิภาวดีรังสิต	3	0.5	2	0.4	10	0.5
25.	ดอนเมือง	ตรงข้ามรร. นายสิบตำรวจฯ	"	"	7	1.2	7	1.2	19	0.9
									12	0.6

ลำดับ ที่	เขต	สะพาน	คลอง	ถนน	ครอบครัว	ร้อยละ	บ้าน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
26.	คอนเมือง	หลักสี่	เปรมประชา	วิภาวดีรังสิต	3	0.5	3	0.6	12	0.6
27.	"	โกสุมนิเวศน์	"	"	5	0.9	5	0.9	12	0.6
28.	"	กาวีเคหะฯ	"	"	3	0.5	2	0.4	13	0.6
29.	"	ทางเข้า สน.คอนเมือง	"	"	2	0.4	2	0.4	12	0.6
30.	จตุจักร	คลองบางซื่อ	บางซื่อ	กำแพงเพชร	9	1.4	9	1.5	27	1.2
31.	"	วัดเสมียนนารี	เปรมประชา กร	ประชานิเวศน์1	17	2.7	17	2.9	63	2.9
32.	"	คลองเปรม ประชากร	"	งามวงศ์วาน	32	5.1	32	5.4	110	5.1
33.	"	ลาดยาว	ลาดยาว	"	3	0.5	3	0.6	12	0.6
34.	"	คลองบางบัว	บางบัว	พหลโยธิน	38	6.1	32	5.4	140	6.5
35.	บางกะปิ	รวมฯ 39	แสนแสบ	รามคำแหง ซอ 39	4	0.7	4	0.7	21	1.0
36.	"	รวมฯ 43/1	"	รามคำแหง ซอ 43/1	9	1.4	9	1.5	23	1.1
37.	"	รวมฯ 53	"	รามคำแหง ซอ 53	3	0.5	3	0.6	10	0.5
38.	"	รวมฯ 65	"	รามคำแหง ซอ 65	5	0.9	5	0.9	16	0.7

ลำดับ ที่	เขต	สะพาน	คลอง	ถนน	ครอบ ครัว	ร้อยละ	บ้าน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
39.	บางกะปิ	คลองแสนแสบ	แสนแสบ	ศรีนครินทร์	9	1.4	9	1.5	33	1.5
40.	"	ดีเด็มเบอร์	"	สุขาภิบาล 1	4	0.7	4	0.7	12	0.6
41.	ลาดพร้าว	วังหิน	บางบัว	พหลโยธิน	1	0.2	1	0.2	5	0.2
42.	"	สุภาพงษ์	สุภาพงษ์	ลาดพร้าว	2	0.4	2	0.4	3	0.1
43.	บึงกุ่ม	คลองบางชัน	บางชัน	สุขาภิบาล 2	3	0.5	3	0.6	7	0.3
44.	มีนบุรี	คลองแสนแสบ	แสนแสบ	ร่มเกล้า	10	1.6	10	1.7	33	1.5
45.	ชนบุรี	ควนทองใน	ควนทอง	ราษฎร์บูรณะ	19	3.0	19	3.2	57	2.6
46.	"	วัดนางชี	บางหลวง- น้อย	เทอดไทย	8	1.2	8	1.3	28	1.3
47.	"	โกบือ	บางน้ำชัน	รัชดา-ท่าพระ	42	6.7	42	7.1	169	7.8
48.	บางกอกน้อย	บางกอกน้อย	บางกอกน้อย	จรัลสนิทวงศ์	16	2.5	15	2.5	59	2.7
49.	"	อรุณอมรินทร์	"	อรุณอมรินทร์	3	0.5	3	0.6	8	0.4
50.	"	คลองมอญ	คลองมอญ	จรัลสนิทวงศ์	2	0.4	2	0.4	8	0.4
51.	"	วัดชิโนรส	"	อิสราภาพ	2	0.4	2	0.4	8	0.4
52.	บางกอกใหญ่	วัดเครือวัลย์	คลองมอญ	วังเดิม	12	1.9	12	2.0	52	2.4
53.	"	เจริญพาสณ์	บางกอกใหญ่	อิสราภาพ	1	0.2	1	0.2	10	0.5
54.	"	วัดวิจิตรการ- นิมิตร	คลองมอญ	จรัลสนิทวงศ์- ช้อย 13	1	0.2	1	0.2	3	0.1

ลำดับ ที่	เขต	สะพาน	คลอง	ถนน	ครอบครัว	ร้อยละ	บ้าน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
55.	ภาษีเจริญ	วัดประคู้	วัดประคู้	เพชรเกษม	1	0.2	1	0.2	2	0.1
56.	"	บางไผ่	บางกอกใหญ่	"	2	0.4	2	0.4	8	0.4
57.	"	วัดนางชี	บางหลวง- น้อย	เทอดไทย	6	1.0	5	0.9	30	1.4
58.	บางขุนเทียน	บางบอน	บางบอน	เอกชัย- บางบัวทอง	7	1.1	7	1.2	27	1.2
59.	จอมทอง	ดาวคนองนอก ฝั่งจอมทอง	ดาวคนอง	สุขสวัสดิ์	13	2.0	13	2.2	44	2.0
60.	ราษฎร์บูรณะ	ดาวคนองนอก ฝั่งราษฎร์บูรณะ	ดาวคนอง	สุขสวัสดิ์	15	2.4	15	2.5	52	2.4
61.	"	ราษฎร์บูรณะใน	ราษฎร์บูรณะ	ราษฎร์บูรณะ	12	1.9	12	2.0	32	1.5
62.	"	ราษฎร์บูรณะนอก	ราษฎร์บูรณะ	สุขสวัสดิ์	3	0.5	3	0.6	11	0.5
63.	ราษฎร์บูรณะ	บางปะแก้วใน	บางปะแก้ว	ราษฎร์บูรณะ	20	3.2	20	3.4	75	3.5
64.	"	บางปะแก้วนอก	"	สุขสวัสดิ์	2	0.4	2	0.4	12	0.6
65.	สาทร ส่วนหลวง	คลองพระโขนง เก่า	พระโขนง- เก่า	ศรีนครินทร์	8	1.2	8	1.3	18	0.8
รวม					620	100	581	100	2,165	100

ตารางแสดงข้อมูลด้านประชากรของผู้อยู่อาศัยบ้านไค้สะพาน

ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4 จำนวนตาม เพศ (คน)

เพศ	ชาย	หญิง	รวม
จำนวน	1,106	1,032	2,138
ร้อยละ	51.70	48.30	100

ตารางที่ 5 จำนวนตาม เชื้อชาติ (คน)

เชื้อชาติ	ไทย	อื่นๆ	รวม
จำนวน	2,080	16	2,096
ร้อยละ	99.20	0.80	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ อิสลาม, จีน

ตารางที่ 6 จำนวนตาม สัญชาติ (คน)

สัญชาติ	ไทย	จีน	อื่นๆ	รวม
จำนวน	2,081	3	6	2,090
ร้อยละ	99.60	0.1	0.30	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ อิสลาม

ตารางที่ 7 จำนวนตาม ศาสนา (คน)

ศาสนา	พุทธ	คริสต์	อิสลาม	รวม
จำนวน	2,022	21	43	2,086
ร้อยละ	96.90	1.00	2.1	100

ตารางที่ 8 จำแนกตาม ระดับการศึกษา (คน)

ระดับการศึกษา	ไม่เลข	ประถม	มัธยม	เตรียมอุดม	อุดมศึกษา	อาชีวะ	รวม
จำนวน	461	1,355	140	38	7	26	2,027
ร้อยละ	22.70	66.80	6.90	1.90	0.30	1.30	100

ตารางที่ 9 จำแนกตาม สถานภาพ (คน)

สถานภาพ	โสด	สมรส	หย่า	หม้าย	รวม
จำนวน	896	922	20	92	1,930
ร้อยละ	46.40	47.80	1.0	4.80	100

ตารางที่ 10 จำแนกตาม ความสัมพันธ์ (คน)

ความสัมพันธ์	บิดา	มารดา	บุตร	ญาติ	อื่นๆ	รวม
จำนวน	505	509	857	157	57	2,085
ร้อยละ	24.20	24.40	41.10	7.50	2.70	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ เพื่อน ผู้อยู่อาศัย

ตารางที่ 11 จำแนกตาม การมีสูติบัตร (คน)

การมีสูติบัตร	มี	ไม่มี	รวม
จำนวน	1,763	264	2,027
ร้อยละ	87.00	13.00	100

ตารางที่ 12 จำแนกตาม การมีบัตรประชาชนของผู้สูงอายุตั้งแต่
15 ปี ขึ้นไป (คน)

การมีบัตรประชาชน	มี	ไม่มี	รวม
จำนวน	1,239	152	1,391
ร้อยละ	89.07	10.93	100

ตารางที่ 13 จำแนกตาม การมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ภาค/คน)

การมีชื่อในทะเบียนบ้าน	กลาง	เหนือ	ใต้	อีสาน	ตะวันออก	รวม
จำนวน	1,402	130	12	399	32	1,975
ร้อยละ	71.00	6.60	0.60	20.20	1.60	100

ตารางที่ 14 จำนวนตาม ช่วงอายุ (ปี/คน)

ช่วงอายุ	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
จำนวน	238	226	224	206	209	197	211	188	136
ร้อยละ	11.00	10.40	10.30	9.50	9.70	9.10	9.70	8.70	6.30

ตารางที่ 14(ต่อ) จำนวนตาม ช่วงอายุ (ปี/คน)

ช่วงอายุ	45-49	50-54	55-59	60-64	65	รวม
จำนวน	98	87	48	39	58	2,165
ร้อยละ	4.50	4.00	2.20	1.80	2.70	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงข้อมูลด้านเศรษฐกิจของผู้อยู่อาศัยในบ้านได้สะพาน

ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 15 จำแนกตาม การมีรายได้ (คน)

การมีรายได้	มี	ไม่มี	รวม
จำนวน	1,069	99	1,168
ร้อยละ	91.50	8.50	100

ตารางที่ 16 จำแนกตาม อาชีพ (คน)

อาชีพ	รับจ้าง	ค้าขาย	ซื้อของเก่า	ลูกจ้างเอกชน	ลูกจ้างราชการ
จำนวน	598	262	153	79	15
ร้อยละ	37.70	16.50	9.60	5.00	0.90

ตารางที่ 16 (ต่อ) จำแนกตาม อาชีพ (คน)

อาชีพ	รับราชการ	แม่บ้าน	นักเรียน	ไม่แน่นอน	รวม
จำนวน	8	117	266	90	1,588
ร้อยละ	0.50	7.40	16.80	5.70	100

ตารางที่ 17 จำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว (บาท/ครอบครัว)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ไม่เกิน 2001	2001- 3000	3001- 4000	4001- 5000	5001ขึ้นไป	รวม
จำนวน	135	113	81	30	118	477
ร้อยละ	28.30	23.70	17.00	6.30	24.70	100

ตารางที่ 18 จำนวนตาม รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว (บาท/ครอบครัว)

รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	ไม่เกิน 2001	2001- 3000	3001- 4000	4001- 5000	5001ขึ้นไป	รวม
จำนวน	110	170	77	46	112	515
ร้อยละ	21.40	33.00	15.00	8.90	21.70	100

ตารางที่ 19 จำนวนตาม ความสมดุลของรายได้/รายจ่าย (ครอบครัว)

ความสมดุลของ รายได้/รายจ่าย	รายได้ต่ำกว่า รายจ่าย	รายได้สมดุล กับรายจ่าย	รายได้สูงกว่า รายจ่าย	รวม
จำนวน	171	204	30	405
ร้อยละ	42.20	50.40	7.40	100

หมายเหตุ ข้อมูลที่ได้ในเรื่องความสมดุลของรายได้รายจ่ายได้จากการสัมภาษณ์
ซึ่งเป็นการประเมินโดยผู้ตอบบางส่วนจึงคลาดเคลื่อน

ตารางที่ 20 จำแนกตาม รายจ่ายหลักของครอบครัว (ครอบครัว)

รายจ่ายหลัก	อาหาร	น้ำ, ไฟ	แท็กซี่, ตะเกียง	ค่าเล่าเรียน	ผ่อนรถ	เลี้ยงแม่
จำนวน	322	12	8	9	5	1
ร้อยละ	76.10	2.80	1.90	2.10	1.20	0.20

ตารางที่ 20(ต่อ) จำแนกตาม รายจ่ายหลักของครอบครัว (ครอบครัว)

รายจ่ายหลัก	ดอกเบี้ยว	ค่าเช่าบ้าน	ค่ายา	เสื้อผ้า, ของใช้	ทำบุญ	รวม
จำนวน	2	15	19	22	8	423
ร้อยละ	0.50	3.50	4.50	5.20	1.90	100

ตารางที่ 21 จำแนกตาม วิธีการเก็บออมเงิน (ครอบครัว)

การเก็บออม	ไม่เก็บ	ฝากธนาคาร	เล่นแชร์	สมาชิกฌาปนกิจ	กลุ่มออมทรัพย์	รวม
จำนวน	368	45	4	24	6	447
ร้อยละ	82.30	10.10	0.90	5.40	1.30	100

ตารางที่ 22 จำนวนตาม จำนวนเงินที่ฝากธนาคาร (บาท/เดือน/ครอบครัว)

เงินฝากธนาคาร	100-	501-	1001-	1501-	2001ขึ้นไป	รวม
	500	1000	1500	2000		
จำนวน	31	3	-	4	7	45
ร้อยละ	68.90	6.70	-	8.90	15.60	100

ตารางที่ 23 จำนวนตาม จำนวนเงินที่เล่นแชร์ (บาท/เดือน/ครอบครัว)

เงินเล่นแชร์	100-	501-	1001-	1501-	2001ขึ้นไป	รวม
	500	1000	1500	2000		
จำนวน	1	1	1	-	1	4
ร้อยละ	25.00	25.00	25.00	-	25.00	100

ตารางที่ 24 จำนวนตาม จำนวนเงินที่เป็นสมาชิกฌาปนกิจ (บาท/เดือน/ครอบครัว)

เงินสมาชิกฌาปนกิจ	100- 500	501- 1000	1001- 1500	1501- 2000	2001ขึ้นไป	รวม
จำนวน	13	2	9	-	-	24
ร้อยละ	54.20	8.30	37.50	-	-	100

ตารางที่ 25 จำนวนตาม จำนวนเงินที่เป็นสมาชิกกลุ่มออกทรัพย์ (บาท/เดือน/ครอบครัว)

เงินกลุ่มออกทรัพย์	100- 500	501- 1000	1001- 1500	1501- 2000	2001ขึ้นไป	รวม
จำนวน	6	-	-	-	-	6
ร้อยละ	100	-	-	-	-	100

ตารางที่ 26 จำแนกตาม การมีหนี้ (ครอบครัว)

การมีหนี้	มี	ไม่มี	รวม
จำนวน	276	256	532
ร้อยละ	51.90	48.10	100

ตารางที่ 27 จำแนกตาม แหล่งเงินกู้ยืม (ครอบครัว)

แหล่งเงินกู้ยืม	ญาติพี่น้อง	จำนำสิ่งของ	เจ้าหนี้เงินกู้ยืม	ธนาคาร	เพื่อนบ้าน	รวม
จำนวน	48	17	65	5	85	220
ร้อยละ	21.80	7.70	29.50	2.30	38.60	100

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 จำนวนตาม การมีสิ่งอำนวยความสะดวก (ครอบครัว)

การมีสิ่งอำนวยความสะดวก	วิทยุ			โทรทัศน์			พัดลม		
	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม
จำนวน	317	167	484	274	172	446	200	285	485
ร้อยละ	65.50	34.50	100	61.40	38.60	100	41.20	58.80	100

ตารางที่ 28(ต่อ) จำนวนตาม การมีสิ่งอำนวยความสะดวก (ครอบครัว)

การมีสิ่งอำนวยความสะดวก	หม้อหุงข้าวไฟฟ้า			ตู้เย็น			อื่นๆเช่น วี.ดี.โอ.		
	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม
จำนวน	275	165	440	414	68	482	415	190	605
ร้อยละ	62.50	37.50	100	85.90	14.10	100	68.60	31.40	100

ตารางที่ 29 จำนวนตาม สถานที่ทำงาน (เขต/คน)

เขต	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
จำนวน	31	3	-	12	12	2	6	1	22	36
ร้อยละ	3.30	0.30	-	1.30	1.30	0.20	0.60	0.10	2.30	3.80

ตารางที่ 29(ต่อ) จำนวนตาม สถานที่ทำงาน (เขต/คน)

เขต	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
จำนวน	7	37	56	37	32	7	88	83	65	35
ร้อยละ	0.70	3.90	5.90	3.90	13.40	0.70	9.30	8.80	6.90	3.70

ตารางที่ 29(ต่อ) จำนวนตาม สถานที่ทำงาน (เขต/คน)

เขต	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
จำนวน	43	8	1	20	1	112	6	27	8	21
ร้อยละ	4.60	0.80	0.10	2.10	0.10	12.00	0.60	2.90	0.80	2.20

ตารางที่ 29(ต่อ) จำแนกตาม สถานที่ทำงาน (เขต/คน)

เขต	31	32	33	34	35	36	37	38	รวม
จำนวน	17	23	-	2	72	3	4	2	943
ร้อยละ	1.80	2.40	-	0.20	7.60	0.30	0.40	0.20	100

- หมายเหตุ 1.เขตพระนคร 2.เขตป้อมปราบ 3.เขตสัมพันธวงศ์ 4.เขตปทุมวัน
 5.เขตบางรัก 6.เขตยานนาวา 7.เขตสาทร 8.เขตบางคอแหลม
 9.เขตคลองเตย 10.เขตบางซื่อ 11.เขตพญาไท 12.เขตราชเทวี
 13.เขตห้วยขวาง 14.เขตพระโขนง 15.เขตคลองเตย 16.เขตประเวศ
 17.เขตบางเขน 18.เขตดอนเมือง 19.เขตจตุจักร 20.เขตบางกะปิ
 21.เขตลาดพร้าว 22.เขตบึงกุ่ม 23.เขตหนองจอก 24.เขตมีนบุรี
 25.เขตลาดกระบัง 26.เขตชนบท 27.เขตคลองสาน 28.เขตบางกอกน้อย
 29.เขตบางพลัด 30.เขตบางกอกใหญ่ 31.เขตภาษีเจริญ 32.เขตบางขุนเทียน
 33.เขตจอมทอง 34.เขตคลองสาน 35.เขตราชบุรี 36.เขตหนองแขม
 37.สาขาส่วนหลวง 38.สาขาคืนแดง

คู่มือวิทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 จำนวนตาม ระยะเวลาในการเดินทางจากที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน (นาที/คน)

ระยะเวลาในการเดินทาง	0-30	31-60	61-90	91-120	รวม
จำนวน	2,016	63	10	76	2,165
ร้อยละ	93.10	2.90	0.50	3.50	100

ตารางที่ 31 จำนวนตาม ระยะทางในการเดินทางจากที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน (กม./คน)

ระยะทางในการเดินทาง	0-<5	5-<10	10-<15	15-<20	20ขึ้นไป	รวม
จำนวน	2,060	39	26	15	25	2,165
ร้อยละ	95.20	1.80	1.20	0.70	1.20	100

ตารางที่ 32 จำแนกตาม พาหนะที่ใช้ในการเดินทางจากที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน (คน)

พาหนะที่ใช้	เดินเท้า	รถเมล์	รถจักรยาน	รถซาเล้ง	รถจักรยานยนต์	รถยนต์ส่วนตัว
จำนวน	142	316	15	125	47	25
ร้อยละ	20.10	44.60	2.10	17.70	6.60	3.50

ตารางที่ 32(ต่อ) จำแนกตาม พาหนะที่ใช้ในการเดินทางจากที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน (คน)

พาหนะที่ใช้	เรือ	รถไฟ	สามล้อเครื่อง	รวม
จำนวน	19	2	17	708
ร้อยละ	2.70	0.30	2.40	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 จำนวนตาม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับระหว่างที่พัก-ที่ทำงานหรือโรงเรียน

(บาท/วัน/คน)

ค่าใช้จ่ายฯ	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90
จำนวน	1,962	103	44	15	18	2	2	5	2
ร้อยละ	90.60	4.80	2.00	0.70	0.80	0.10	0.10	0.20	0.10

ตารางที่ 33(ต่อ) จำนวนตาม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับระหว่างที่พัก-ที่ทำงานหรือ

โรงเรียน(บาท/วัน/คน)

ค่าใช้จ่ายฯ	91-100	รวม
จำนวน	12	2,165
ร้อยละ	0.60	100

ตารางแสดงข้อมูลด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปโภคของผู้เช่าบ้านได้สะพาน

ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 34 จำนวนตาม การใช้น้ำภายในบ้าน (ครอบครัว)

การใช้น้ำ	ใช้น้ำประปามีมิเตอร์เอง			ใช้น้ำประปาพ่วงจากเพื่อนบ้าน		
	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม
จำนวน	387	109	496	278	173	451
ร้อยละ	78.00	22.00	100	61.60	38.40	100

ตารางที่ 34(ต่อ) จำนวนตาม การใช้น้ำภายในบ้าน (ครอบครัว)

การใช้น้ำ	ใช้น้ำเป็นปี			ใช้น้ำคลอง			อื่นๆ		
	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม
จำนวน	294	151	445	327	112	439	342	92	434
ร้อยละ	66.10	33.90	100	74.50	25.50	100	78.80	21.20	100

หมายเหตุ อื่นๆคือ-ขอฟรีจากเพื่อนบ้าน -สำนักงานเขตเอารถนำมาแจก -น้ำฝน

-เลิกใช้น้ำของการประปาฯ-คิดค่าน้ำรวมกับค่าเช่า -ใช้น้ำเหยียบของกทม.

ตารางที่ 35 จำแนกตาม การใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน (ครอบครัว)

การใช้ไฟฟ้า ภายในบ้าน	มิเตอร์ ไฟฟ้าเอง	พ่วงไฟฟ้าจาก เพื่อนบ้าน	ใช้ตะเกียง, เทียนไขฯ	อื่นๆ	รวม
จำนวน	38	238	116	36	428
ร้อยละ	8.90	55.60	27.10	8.40	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ ใช้แบตเตอรี่, อาศัยแสงไฟจากถนน

ตารางที่ 36 จำแนกตาม สถานที่ตั้งขยะประจำ (ครอบครัว)

สถานที่ตั้งขยะ ประจำ	ตั้งลงใน ลำคลอง	ตั้งบนดิน ใต้สะพาน	ใส่ภาชนะนำ ไปทิ้งที่อื่น	อื่นๆ	รวม
จำนวน	43	23	292	64	422
ร้อยละ	10.20	5.50	69.20	15.20	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ เพา, ใส่รถ ใส่วีเอ็กซ์, ทิ้งข้างสะพาน, ทิ้งในป่า,
เก็บไปขาย

ตารางที่ 37 จำนวนตาม การถ่ายอุจจาระปัสสาวะ (ครอบครัว)

การถ่าย อุจจาระ ปัสสาวะ	มีห้องสุขา ในบ้านแบบ มีบ่อเกรอะ	มีห้องสุขาใน บ้านแบบปล่อย ลงคลอง	ไม่มีห้องสุขา ลงคลอง โดยตรง	ใช้ห้องสุขา ของเพื่อนบ้าน	อื่นๆ	รวม
จำนวน	178	79	28	66	75	426
ร้อยละ	41.80	18.50	6.60	15.50	17.60	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ ใช้กระโถนแล้วใส่ถุงพลาสติกนำไปทิ้ง, ใช้ห้องน้ำรวม, เข้าในป่า, ใช้ห้อง
น้ำสาธารณะ (มีส้วม, วัด, ตลาด), ใช้ห้องน้ำที่ทำงาน, ใช้ส้วมร้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 จำนวนตาม การรักษาพยาบาล (ครอบครัว)

การรักษา พยาบาล	รักษาเอง			ชื้อยาจากร้านขายยา			คลินิกแพทย์		
	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม
จำนวน	395	59	454	351	176	527	490	107	597
ร้อยละ	87.00	13.00	100	66.60	33.40	100	82.10	17.90	100

ตารางที่ 38(ต่อ) จำนวนตาม การรักษาพยาบาล (ครอบครัว)

การรักษา พยาบาล	ศูนย์บริการสาธารณสุข			โรงพยาบาลของรัฐ			อื่นๆ		
	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม
จำนวน	335	141	476	287	195	482	416	21	437
ร้อยละ	70.40	29.60	100	59.50	40.50	100	95.20	4.80	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ รักษาที่สวัสดิการของที่ทำงาน, เป็นเองหาซื้อเองไม่รักษา

ตารางแสดงข้อมูลด้านสังคมของผู้สูงอายุในบ้านได้สะพาน

ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 39 จำแนกตาม การร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน (ครอบครัว)

กิจกรรม	ไม่เคย	สงกรานต์	ปีใหม่	เข้าพรรษา	ทอดกฐิน	ทอดผ้าป่า	งานศพ
จำนวน	296	133	40	6	15	30	9
ร้อยละ	51.90	23.30	7.00	1.10	2.60	5.30	1.60

ตารางที่ 39(ต่อ) จำแนกตาม การร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน (ครอบครัว)

กิจกรรม	บวช นาค	เฉลิม พระ เกียรติ	แบ่ง อาหาร กิน	แลกเปลี่ยน ปัญหา	ทำความ สะอาด สะพาน	ทำบุญ	วันเด็ก	วันเกิด	รวม
จำนวน	1	1	6	2	3	23	3	2	570
ร้อยละ	0.20	0.20	1.10	0.40	0.50	4.00	0.50	0.40	100

ตารางที่ 40 จำนวนตาม การรับรู้ข่าวสารเรื่องบ้านใต้สะพานแห่งอื่น (ครอบครัว)

การรับรู้	ไม่ทราบ	ทราบ	รวม
จำนวน	191	214	405
ร้อยละ	47.20	52.80	100

ตารางที่ 41 จำนวนตาม ปัญหาต่างๆที่พบ (ครอบครัว)

ปัญหาต่างๆ ที่พบ	การลักขโมย			การล้วงเกินทางเพศ			ยาเสพติด		
	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม
จำนวน	347	122	469	510	16	526	329	174	503
ร้อยละ	74.00	26.00	100	97.00	3.00	100	65.40	34.60	100

ตารางที่ 41(ต่อ) จำแนกตาม ปัญหาต่างๆที่พบ (ครอบครัว)

ปัญหาต่างๆ ที่พบ	การพนัน			ทะเลาะวิวาท			อื่นๆ		
	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม	ไม่มี	มี	รวม
จำนวน	370	60	430	315	148	463	390	64	454
ร้อยละ	86.00	14.00	100	68.00	32.00	100	85.90	14.10	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ เสี่ยงรถเสี่ยงเรือดังมาก, เด็กตกน้ำตาย, ยุงชุม, ชยะ,

บุคคลภายนอกมาก่อปัญหาได้สะพาน

ตารางที่ 42 จำแนกตาม การทำประโยชน์ให้สังคม (ครอบครัว)

การทำ ประโยชน์ ให้สังคม	เป็นสาย ให้ ตำรวจ	เปิดไฟ ให้เรือ เห็น	ไล่เด็ก คมกาว	บริจาค เงิน, เลือด	นำคนป่วย ส่งโรง พยาบาล	เก็บขยะ ในคลอง	อื่นๆ	รวม
จำนวน	11	115	50	11	12	115	103	417
ร้อยละ	2.60	27.60	12.00	2.60	2.90	27.60	24.70	100

หมายเหตุ อื่นๆคือ เสียภาษี, เป็นทหาร, เป็นแรงงาน, เป็นสมาชิกองค์กรกลาง, ช่วยกิจกรรม

โรงเรียน-วัด ฯลฯ

ตารางที่ 43 จำนวนตาม การช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆ (ครอบคลุม)

การช่วยเหลือ	ไม่เคย	หน่วยงานรัฐ	หน่วยงานเอกชน	รวม
จำนวน	357	33	36	426
ร้อยละ	83.80	7.70	8.50	100

ตารางที่ 44 จำนวนตาม หน่วยงานของรัฐที่เข้ามาช่วยเหลือ (ครอบคลุม)

หน่วยงานรัฐฯ	เจ้าฟ้าชาย	นายกxonันต์	ทหาร	รวม
จำนวน	143	7	15	165
ร้อยละ	86.70	4.20	9.10	100

ตารางที่ 45 จำนวนตาม ความช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐ (ครอบครัว)

ความช่วยเหลือ	ที่อยู่อาศัย	ฝึกอาชีพ	น้ำประปา	แจกข้าวสาร	รวม
จำนวน	157	16	12	6	191
ร้อยละ	82.20	8.40	6.30	3.10	100

ตารางที่ 46 จำนวนตาม หน่วยงานของเอกชนที่เข้ามาช่วยเหลือ (ครอบครัว)

หน่วยงาน เอกชน	มูลนิธิ ดวงประทีป	พรรคประ ชากรไทย	องค์กร คริสเตียน	ศูนย์ส่งเสริม เสริม	นศ.วิทยาลัย หัวเจีย	มูลนิธิเด็ก
จำนวน	2	2	3	1	4	8
ร้อยละ	4.80	4.80	7.10	2.40	9.50	19.00

ตารางที่ 46(ต่อ) จำแนกตาม หน่วยงานของเอกชนที่เข้ามาช่วยเหลือ (ครอบครัว)

หน่วยงาน เอกชน	ศาลเจ้า	ปอเต็กตึ้ง	ร้านทวีพร ค้าเหล็ก	องค์กร นานาชาติ	ไม้ทراب	รวม
จำนวน	1	4	5	4	8	42
ร้อยละ	2.40	9.50	11.90	9.50	19.00	100

ตารางที่ 47 จำแนกตาม ความช่วยเหลือที่ได้รับจากเอกชน (ครอบครัว)

ความช่วยเหลือ	ค่ารักษา พยาบาล	ทุนการ ศึกษา	ไฟฟ้า ประปา	ของกิน ของใช้	สอนหนังสือ ทางเดิน	จัดนำ เที่ยว	รวม
จำนวน	1	9	3	12	6	1	33
ร้อยละ	0.30	27.30	9.10	36.40	18.20	3.00	100

ตารางแสดงข้อมูลด้านการอพยพโยกย้ายของผู้อาศัยบ้านไค้สะพาน

ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 48 จำแนกตาม ภูมิภาคเดิมของผู้อาศัยในบ้านไค้สะพาน (ภาค/ครอบครัว)

ภูมิภาคเดิม	กลาง	เหนือ	ใต้	อีสาน	ตะวันออก	รวม
จำนวน	336	24	6	98	3	467
ร้อยละ	71.90	5.10	1.30	21.00	0.70	100

ตารางที่ 49 จำแนกตาม จำนวนครั้งในการโยกย้ายที่ผู้อาศัยนับตั้งแต่เข้ามาอยู่ใน กทม.

จนถึงเมื่อมาอยู่ที่บ้านไค้สะพาน (ครั้ง/ครอบครัว)

การโยกย้าย	ไม่เคย	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง	5 ครั้ง	5 > ครั้ง	รวม
จำนวน	199	222	48	33	17	7	35	561
ร้อยละ	35.50	39.60	8.60	5.90	3.00	1.20	6.20	100

ตารางที่ 50 จำนวนตาม ที่อยู่อาศัยก่อนย้ายเข้ามาอยู่ที่บ้านใต้สะพาน (ครอบครัว)

ที่อยู่อาศัย ก่อนย้ายฯ	อยู่มาตั้งแต่ เกิด	อยู่ชุมชนแออัด อื่นๆในกทม.	อยู่ต่าง จังหวัด	อื่นๆ	รวม
จำนวน	74	193	129	143	539
ร้อยละ	13.70	35.80	23.90	26.50	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ เช่า(ห้อง,บ้าน,แฟลต), อาศัย(บ้านนายจ้าง,บ้านพักคนงาน,บ้าน
พักทหาร, วัด, สู่เช่า), บุกรุกที่ดินเอกชน, อยู่เรือ, อยู่ใต้สะพาน,
อยู่ข้างสะพาน, ไม่มีหลักแหล่ง(นอนในรถ)

ตารางที่ 51 จำนวนตาม สาเหตุที่ย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านใต้สะพาน (ครอบครัว)

สาเหตุที่ ย้ายเข้ามา	อยู่ใกล้ที่ ทำงาน	ญาติ ชวนมา	ใกล้ที่ อยู่เดิม	เคยอยู่ มาก่อน	ไม่ต้องจ่าย ค่าเช่า	เดินทาง สะดวก	อื่นๆ	รวม
จำนวน	86	121	24	19	92	2	72	416
ร้อยละ	20.70	29.10	5.80	4.60	22.10	0.50	17.30	100

หมายเหตุ อื่นๆคือ ถูกไล่ที่, ใกล้ที่เรือนลูก, มาหางานทำในกทม., หากอยู่ไม่ได้ ฯลฯ

ตารางที่ 52 จำนวนตาม ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในบ้านใต้สะพาน (ปี/ครอบครัว)

ระยะเวลาฯ	<1	1-5	5>-10	10>-15	15>-20	20>-25	25>-30	30>-35
จำนวน	60	171	99	48	24	12	7	6
ร้อยละ	13.50	38.60	22.30	10.80	5.40	2.70	1.60	1.40

ตารางที่ 52(ต่อ) จำนวนตาม ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในบ้านใต้สะพาน (ปี/ครอบครัว)

ระยะเวลาฯ	35>-40	40>	รวม
จำนวน	8	8	443
ร้อยละ	1.80	1.80	100

ตารางที่ 53 จำนวนตาม จำนวนครั้งในการถูกไล่ออก ก่อนมาอยู่ใต้สะพาน (ครั้ง/ครอบครัว)

การถูกไล่ออกฯ	ไม่เคย	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง	5 ครั้ง	5>ครั้ง	รวม
จำนวน	310	83	8	8	-	-	3	412
ร้อยละ	75.20	20.10	1.90	1.90	-	-	0.70	100

ตารางที่ 54 จำนวนตาม ผู้ที่มาไล่ว้อ (ครอบครัว)

ผู้ ที่มา ไล่ว้อ	กทม.2	เจ้าของ ที่ดิน	กรม ทางฯ	การ รถไฟ	กรมชล ประทาน	การทาง พิเศษ	วัด	รวม
จำนวน	23	41	4	3	7	1	6	85
ร้อยละ	27.10	48.20	4.70	3.50	8.20	1.20	7.10	100

ตารางที่ 55 จำนวนตาม สถานที่ที่ถูกลื้อ (ครอบครัว)

สถานที่ที่ ถูกลื้อ	ที่ดิน ของรัฐ	ที่วัด	ที่ดิน เอกชน	ชุมชน แออัด	ได้สะพาน	รวม
จำนวน	23	9	37	18	8	95
ร้อยละ	24.20	9.50	38.90	18.90	8.40	100

ตารางที่ 56 จำนวนตาม สาเหตุที่ไล่ออกจากบ้าน (ครอบครัว)

สาเหตุ ที่ไล่ออกจากบ้าน	รัฐจะ ใช้ที่ดิน	เอกชน จะใช้ที่ดิน	ได้สะพาน สกปรก	ไม่ ทราบ	ทำไฟไหม้ บ้านเขา	รวม
จำนวน	33	39	5	7	2	86
ร้อยละ	38.40	45.30	5.80	8.10	2.30	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงข้อมูลด้านการไล่รื้อผู้เช่าอาศัยในบ้านได้สะพาน

ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 57 จำนวนตาม จำนวนครั้งในการถูกไล่รื้อ ตั้งแต่มาอยู่ที่บ้านได้สะพาน (ครั้ง/ครอบครัว)

การถูกไล่รื้อฯ	ไม่เคย	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง	5 ครั้ง	5>ครั้ง	รวม
จำนวน	295	63	33	14	5	5	6	421
ร้อยละ	70.10	15.00	7.80	3.30	1.20	1.20	1.40	100

ตารางที่ 58 จำนวนตาม หน่วยงานที่มาไล่รื้อ (ครอบครัว)

หน่วยงาน ที่มาไล่รื้อ	สำนักงาน เขต	เทศกิจ	กรมทาง หลวง	เทศบาล	รวม
จำนวน	71	14	13	6	104
ร้อยละ	68.30	13.50	12.50	5.80	100

ตารางที่ 59 จำแนกตาม เหตุผลที่ต้องไล่ออก (ครอบครัว)

เหตุผล ที่ต้อง ไล่ออก	บุตรทุก วัย	ไม่มี สิทธิ อยู่	เป็น ชุมชน แออัด	อยากให้มี ที่อยู่เป็น หลักแหล่ง	จะหาที่ อยู่ให้ ใหม่	สกปรก	จะทำสิ่ง ก่อสร้าง ต่างๆ
จำนวน	3	2	1	2	1	8	12
ร้อยละ	1.80	1.20	0.60	1.20	0.60	4.80	7.20

ตารางที่ 59(ต่อ) จำแนกตาม เหตุผลที่ต้องไล่ออก (ครอบครัว)

เหตุผล ที่ต้อง ไล่ออก	จะสร้าง สะพานคู้	กีด ขวาง เรือวิ่ง	มีผู้ ร้อง เรียน	อยู่ไม่ ถูก ระบบ	ไม่ทราบ	รวม
จำนวน	16	3	76	8	34	166
ร้อยละ	9.60	1.80	45.80	4.80	20.50	100

ตารางที่ 60 จำนวนคาม การรับทราบเรื่องการถูกรื้อย้าย (ครอบครัว)

การรับ ทราบฯ	ไม่ ทราบ	หนังสือ พิมพ์	เพื่อนบ้าน	จนท. เขตฯ	สน.บาง เขน	มูลนิธิ เด็ก	โทรทัศน์	ข่าวสื่อ
จำนวน	215	8	47	67	8	7	6	13
ร้อยละ	38.30	1.40	8.40	11.90	1.40	1.20	1.10	2.30

ตารางที่ 60 (ต่อ) จำนวนคาม การรับทราบเรื่องการถูกรื้อย้าย (ครอบครัว)

การรับ ทราบฯ	สน.ระ บายน้ำ	คิด ประกาศ	รด ประกาศ	ผู้มา สำรวจ	กรรมกา รชุมชน	กรมทาง หลวง	รวม
จำนวน	2	97	57	23	6	5	561
ร้อยละ	0.40	17.30	10.20	4.10	1.10	0.90	100

ตารางที่ 61 จำนวนตาม การรับทราบเรื่องหน่วยงานที่จะมา รื้อย้าย (ครอบคลุม)

การรับทราบ	ไม่ทราบ	ทราบ	รวม
จำนวน	425	149	574
ร้อยละ	74.00	26.00	100

ตารางที่ 62 จำนวนตาม หน่วยงานที่ทราบว่า จะมา รื้อย้าย (ครอบคลุม)

หน่วยงาน ที่มา รื้อย้าย	กรุงเทพ มหานคร	กรมทาง หลวง	เทศกิจ	รัฐบาล	ไม่ทราบ	รวม
จำนวน	220	56	9	3	11	299
ร้อยละ	73.60	18.70	3.00	1.00	3.70	100

ตารางที่ 63 จำนวนตาม ความคิดเห็นในเรื่องการมีสิทธิอาศัยอยู่ในบ้านได้สะพาน (ครอบครัว)

ความคิดเห็น	ไม่มีสิทธิ	ไม่ทราบ	มีสิทธิ	รวม
จำนวน	195	35	356	586
ร้อยละ	33.28	5.97	60.75	100

ตารางที่ 64 จำนวนตาม ความคิดเห็นในเรื่องความต้องการที่จะอยู่อาศัย
ในบ้านได้สะพาน (ครอบครัว)

ความคิดเห็น	จนกว่าจะ ถูกไล่	จนกว่าจะหาที่อยู่ ใหม่ได้	ตลอด ชีวิต	อื่นๆ	รวม
จำนวน	264	81	41	34	420
ร้อยละ	62.90	19.30	9.80	8.10	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ จนกว่าลูกจะเรียนจบ, จนกว่าจะใช้หนี้เพื่อนหมด, จนกว่าจะมีอาชีพ,
จนกว่าจะมีเงิน, จนกว่าภรรยาที่ป่วยจะเสียชีวิต, ยังไม่รู้

ตารางที่ 65 จำแนกตาม วิธีการดำเนินการตัดกรวย (ครอบคร้ว)

วิธีการ ดำเนินการฯ	รวมกลุ่ม สี่เพื่ออยู่ ต่อไป	ยอมย้ายถ้ามีข้อ เสนอที่คจากหน่วย งานที่ร่อย้าย	ยอมย้ายแต่ มีเงื่อนไขที่ ร้องขอ	ยอมย้าย โดยไม่มี เงื่อนไข	หา ที่อยู่ ใหม่	ไม่ยอม ย้าย
จำนวน	175	267	2	8	9	2
ร้อยละ	29.60	45.20	0.30	1.40	1.50	0.30

ตารางที่ 65(ต่อ) จำแนกตาม วิธีการดำเนินการตัดกรวย (ครอบคร้ว)

วิธีการ ดำเนินการฯ	แล้วแต่กลุ่ม เพื่อน	อื่นๆ	รวม
จำนวน	5	123	591
ร้อยละ	0.80	20.80	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ ไม่รู้จะทำอย่างไร ยอมให้รื้อแต่จะปลูกอยู่ในบริเวณอื่น

ตารางที่ 66 จำนวนตาม สถานที่อยู่ใหม่ถ้าถูกรื้อย้าย (ครอบครัว)

สถานที่อยู่ใหม่ถ้าถูกรื้อย้าย	ไปหา	ไปอยู่	อาศัย	กลับ	ไม่รู้	อื่นๆ	รวม
	สะพานที่นอนอยู่	ชุมชนแออัด	ญาติอยู่	ภูมิลำเนาเดิม	จะทำอย่างไร		
จำนวน	169	31	22	38	199	130	589
ร้อยละ	28.70	5.30	3.70	6.50	33.80	22.10	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ เข้าบ้าน, นอนข้างถนน, นอนตามป้ายรถเมล์, หาที่ว่างบุกรุกต่อ, อยู่วัด, อยู่เรือ, อยู่บ้านพักคนงานก่อสร้าง ฯลฯ

ตารางที่ 67 จำนวนตาม ปัญหาที่คิดว่าจะเกิดขึ้นหากต้องย้ายไปอยู่ที่เขตหนองจอก (ครอบครัว)

ปัญหาที่คิดว่าจะเกิด	ไม่มี	อาชีพ	รายได้	รายจ่าย	การเดินทาง	ญาติพี่น้อง	ที่เรียน	อื่นๆ	รวม
จำนวน	127	313	30	21	40	4	23	15	573
ร้อยละ	22.20	54.60	5.20	3.70	7.00	0.70	4.00	2.60	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ ไม่มีเงินไปสร้างบ้านใหม่, ไม่มีเวลาดูแลลูก, ไกลจากมีสวิตช์เดิม, ไม่ใช่ถิ่นของตัวเองในการเก็บขยะ, ไม่รู้จักหนองจอก, ต้องดูก่อนว่าอยู่ได้หรือเปล่า

ตารางที่ 68 จำแนกตาม การแก้ปัญหาของรัฐในเรื่องที่อยู่อาศัยที่ต้องการ (ครอบครัว)

การแก้ปัญหา ของรัฐ	ให้รัฐจัดสรรที่ดินพร้อม สาธารณูปโภคไกลจาก แหล่งเดิม ชาวบ้าน ผ่อนระยะยาว	ให้รัฐจัดหา ที่ดินให้เช่า ระยะยาว	ให้รัฐจัดหา บ้าน หรือ สร้างแฟลต ให้เช่า	ให้รัฐหาที่อยู่ให้ ไกลที่อยู่เดิม ราคาถูกผ่อนระ ยะยาวกับรัฐ	ให้รัฐหา ที่อยู่ให้ ฟรี
จำนวน	119	143	25	20	18
ร้อยละ	25.27	30.36	5.31	4.25	3.82

ตารางที่ 68(ต่อ) จำแนกตาม การแก้ปัญหาของรัฐในเรื่องที่อยู่อาศัยที่ต้องการ (ครอบครัว)

การแก้ปัญหา ของรัฐ	ให้รัฐจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ย ต่ำ เพื่อร่วมกันจัด ซื้อที่ดิน	ให้รัฐจ่าย ค่ารถถอน	ให้รัฐจัดส่ง กลับภูมิลา- เนาเดิม	ขออยู่ ที่เดิม	อื่นๆ	รวม
จำนวน	17	32	12	8	77	471
ร้อยละ	3.61	6.79	2.55	1.69	16.35	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ ไม่แสดงความคิดเห็น, ไม่คิดว่าจะมีใครมาช่วย, อยากให้รัฐมาประชุมก่อนหรือ

ไปอยู่กับพ่อแม่พี่น้อง, ขอเงินทุนสำหรับค้าขาย, กลัวไม่มีเงินส่ง

ตารางที่ 69 จำแนกตาม ความช่วยเหลือจากรัฐที่ต้องการ (ครอบครัว)

ความช่วยเหลือที่ต้องการ	ขอค่า รถดอน	ขอ อาชีพ	ไม่ ต้อง การ	ไม่ ยอม ย้าย	หา ที่อยู่ ให้	หาที่อยู่ ให้ใกล้ ที่เดิม	หาที่อยู่ ให้ใกล้ แหล่งงาน	อื่นๆ	รวม
จำนวน	55	14	56	158	70	38	147	17	555
ร้อยละ	10.00	2.55	10.10	28.60	12.15	6.90	26.60	3.10	100

หมายเหตุ อื่นๆ คือ ช่วยอะไรก็ได้,ไม่ทราบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 70 แสดงข้อมูลประชากรบ้านใต้สะพานฯ

ในเรื่อง เพศ/อาชีพ (คน)

เพศ \ อาชีพ	รับจ้าง	ค้าขาย	ผู้ช้ของเก่า	ลูกจ้างเอกชน	ลูกจ้างราชการ
ชาย	376	110	97	50	11
หญิง	214	149	55	29	4
รวม	590	259	152	79	15

ตารางที่ 70 (ต่อ) แสดงข้อมูลประชากรบ้านใต้สะพานฯ

ในเรื่อง เพศ/อาชีพ (คน)

เพศ \ อาชีพ	รับราชการ	แม่บ้าน	นักเรียน	ไม่แน่นอน	รวม
ชาย	4	1	130	47	826
หญิง	4	116	135	42	748
รวม	8	117	265	89	1,574

ตารางที่ 71 แสดงข้อมูลประชากรบ้านไค้สะพานฯ

ในเรื่อง การศึกษา/อาชีพ (คน)

การศึกษา	อาชีพ	รับจ้าง	ค้าขาย	ซื้อของเก่า	ลูกจ้างเอกชน	ลูกจ้างราชการ
ไม่เคย		79	42	44	8	-
ประถม		442	191	102	46	10
มัธยม		41	17	4	10	1
เตรียมอุดม		12	2	2	6	2
อุดมศึกษา		1	1	-	-	1
อาชีพ		8	2	-	5	1
รวม		583	255	75	15	8

ตารางที่ 71 (ต่อ) แสดงข้อมูลประชากรบ้านใต้สะพานฯ

ในเรื่อง การศึกษา/อาชีพ (คน)

การศึกษา \	อาชีพ	รับราชการ	แม่บ้าน	นักเรียน	ไม่แน่นอน	รวม
ไม่เคย	-	-	24	10	24	231
ประถม	6	6	78	193	57	1,125
มัธยม	1	1	8	41	4	127
เตรียมอุดม	-	-	2	8	2	36
อุดมศึกษา	-	-	1	2	-	6
อาชีพ	1	1	1	8	-	26
รวม	8	8	114	262	87	1,551

ตารางที่ 72 แสดงข้อมูลประชากรบ้านไค้สะพานฯ

ในเรื่อง อายุ/อาชีพ (คน)

อายุ \ อาชีพ	รับจ้าง	ค้าขาย	ชื่อ ของเก่า	ลูกจ้าง เอกชน	ลูกจ้าง ราชการ	รับ ราชการ	แม่ บ้าน	นัก เรียน	ไม่แน่ นอน	รวม
0-4	11	1	1	2	-	-	-	4	4	31
5-9	2	-	-	1	-	-	1	86	2	92
10-14	9	5	3	4	-	-	1	122	3	147
15-19	60	18	5	14	-	-	7	43	23	170
20-24	89	24	7	14	3	1	18	5	13	174
25-29	86	34	19	16	2	-	16	1	7	181
30-34	74	40	28	8	3	4	31	1	6	195
35-39	83	42	21	10	3	1	13	-	4	177
40-44	60	26	22	5	1	1	9	-	1	125

ตารางที่ 72 (ต่อ) แสดงข้อมูลประชากรบ้านไค้สะพานฯ

ในเรื่อง อายุ/อาชีพ (คน)

อาชีพ อายุ	รับจ้าง	ค้าขาย	ผู้ ชื่อ ของเก่า	ลูกจ้าง เอกชน	ลูกจ้าง ราชการ	รับ ราชการ	แม่ บ้าน	นัก เรียน	ไม่แน่ นอน	รวม
45-49	42	23	13	2	1	1	7	-	5	94
50-54	33	22	12	1	2	-	3	-	8	81
55-59	19	8	11	2	-	-	3	-	1	44
60-64	13	7	5	-	-	-	1	-	5	31
65ขึ้นไป	17	12	6	-	-	-	3	-	8	46
รวม	598	262	153	79	15	8	117	266	90	1,588

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 73 แสดงข้อมูลประชากรบ้านได้สะพานฯ

ในเรื่อง รายได้/รายจ่าย(ครอบครัว/เดือน)

รายได้ \ รายจ่าย	ไม่เกิน 2001	2001-3000	3001-4000	4001-5000	5001 ขึ้นไป	รวม
ไม่เกิน 2001	67	64	2	1	-	134
ส่วนต่าง	-	-1000	-2000	-3000	ไม่แน่	-
2001-3000	14	82	10	1	-	108
ส่วนต่าง	+1000	-	-1000	-2000	-2000	-
3001-4000	5	14	51	5	3	78
ส่วนต่าง	+2000	+1000	-	-1000	-1000	-
4001-5000	1	2	4	19	4	30
ส่วนต่าง	+3000	+2000	+1000	-	ไม่แน่	-

ตารางที่ 73 (ต่อ) แสดงข้อมูลประชากรบ้านได้สะพานฯ

ในเรื่อง รายได้/รายจ่าย (ครอบครัว/เดือน)

รายได้ \ รายจ่าย	ไม่เกิน 2001	2001- 3000	3001- 4000	4001- 5000	5001 ขึ้นไป	รวม
5001 ขึ้นไป	-	3	7	10	97	117
ส่วนต่าง	+3000	+2000	+1000	-	ไม่แน่	-
รวม	87	166	74	36	104	467

หมายเหตุ 1. รายได้สอดคล้องกับรายจ่าย 317 ครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 67.89

2. รายได้มากกว่ารายจ่าย 60 ครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 12.84

3. รายได้น้อยกว่ารายจ่าย 90 ครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 19.27

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 74 แสดงข้อมูลประชากรบ้านใต้สะพานฯ

ในเรื่อง รายได้/วิธีการเก็บออม(ครอบครัว/เดือน)

วิธีการฯ รายได้	ไม่เก็บ	ฝาก ธนาคาร	เล่น แชร์	สมาชิก ฌาปนกิจ	กลุ่มออม ทรัพย์	รวม
ไม่เกิน 2001	74	2	-	12	2	90
2001-3000	98	9	-	-	2	109
3001-4000	68	11	-	-	1	80
4001-5000	24	6	-	-	-	30
5001 ขึ้นไป	89	17	4	2	-	112
รวม	353	45	4	14	5	421